

**Відділ освіти
Васильківської райдержадміністрації
Васильківський районний методичний кабінет**

**Формування ціннісного ставлення до себе,
сім'ї та інших людей в умовах класу -
родини**

**Укладач: класний керівник
Гребінківської гімназії
Клюкова Валентина Василівна**

смт Гребінки

Зміст

1. Опис досвіду роботи-----
2. Додатки
 - Додаток 1. Модель виховної роботи
 - Додаток 2. Структура виховної роботи класу
 - Додаток 3. Очікувальні результати особистісно орієнтованого виховання у класі – родині
 - Додаток 4 Програма « Гімназія і сім'я»
 - Додаток 5 Положення про клас – родину.
 - Додаток 6 Програма діяльності класу – родини « Шлях до гармонії»
 - Додаток 7 Результати психолого – педагогічних досліджень
 - Додаток 8 Портфоліо учня
 - Додаток 9 Структура плану роботи класного керівника.
 - Додаток 10 План виховної роботи з учнівським колективом.
 - Додаток 11 Матеріал для батьківських зборів: «Стосунки в сім'ї»
 - Додаток 12 Матеріали для батьківських зборів: „ Як допомогти дитині в період дорослішання”
 - Додаток 13 Методичні рекомендації класному керівнику щодо поліпшення роботи з батьками
 - Додаток 14 Анкета для учнів
 - Додаток 15 Анкета для батьків
 - Додаток 16 Результати вивчення міжособистісних стосунків в родині
 - Додаток 17 Результати анкетування «Визначення особливостей взаємин у родині»
 - Додаток 18 Результати досліджень «Схильність до вивчення навчальних дисциплін»
 - Додаток 19 Результати діагностики профорієнтації учнів
 - Додаток 20 Сценарій свята „ У родинному колі”.
 - Додаток 21 Сценарій свята „ Презентація класу – родини”.
 - Додаток 22 Сценарій свята 8 Березня: „ Мама – символ добра на землі”.
 - Додаток 23 Результати досліджень «Потреби гімназистів»
 - Додаток 24 Результати досліджень «В чому вбачаю сенс життя»

Вступ

Актуальність проблеми: Враховуючи принципи та ідеї Загальної декларації прав людини, Національної доктрини розвитку освіти України у XXI столітті, Концепції національного виховання, Концепції загальної середньої освіти (12 – на школа) та Статуту школи, керуючись концептуальними підходами до виховання підростаючого покоління головними завданнями виховної роботи визначено: формування і розвиток соціально – зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, гідності, виховання почуття патріотизму, загальнолюдських та родинних цінностей, дбайливого ставлення до природи, формування навичок здорового способу життя.

Сучасний виховний процес відбувається в умовах, коли спостерігається різке падіння морально – виховного впливу сім'ї, освітньо – виховних закладів, засобів масової інформації. До того ж сучасні, діти дедалі більше відокремлюються від дорослих. То ж цілком закономірним є пошук дієвих виховних засобів і технологій, які сприяли б реалізації зазначених головних завдань виховної роботи. Традиційна система організації виховної діяльності не забезпечує реалізації завдань, поставлених сьогодні. Тому я застосовую альтернативні форми роботи.

У зв'язку з цим особливо актуальною вважаю особистісно – орієнтовану модель виховання, розробляючи виховну систему роботи з класом, основним завданням вважаю формування класу – родини, який об'єднує і згуртовує батьків і дітей. Тому, як класний керівник впродовж трьох років працюю над проблемою « Реалізація особистісно – орієнтованого підходу у вихованні учнів через створення класу – родини».

Предмет дослідження: навчально – виховний процес у класі – родині.

Об'єкт, що вивчається: індивідуальні особливості розвитку пізнавальної та творчої активності гімназистів.

Мета мого дослідження полягає в теоретичному і практичному обґрунтуванні ефективності особистісно - орієнтовного підходу у вихованні учнів через створення класу – родини.

Теоретичною основою дослідження є положення, викладені в працях В.О.Сухомлинського, К.Д. Ушинського, Г.С. Костюка, І.Д. Беха, А.С. Макаренка, Г.С. Сковороди та інших.

Основна частина

На сучасному етапі становленні і розвитку держави особливої актуальності набувають завдання формуванні творчої особистості, ініціативної й активної, свідомої з почуттям національної гідності, власною громадянською позицією, готовою до конкретного вибору свого місця у житті. Вирішення цих завдань вимагає нової системи виховання, яка б раціонально поєднувала б зміст, форми і методи впливу на формування цілісної особистості. Обираючи технологію виховання я передбачила результат своєї діяльності, як сформованість у кожного учня соціального статусу, вибір ним того варіанту життя, яке гідне його, як людини, набуття власного досвіду, повноцінних взаємин, ствердження свого істинного людського « Я».

Розроблена мною виховна система роботи з класом, де основним завданням є формування класу – родини, сприяє вирішенню однієї з найгостріших людських потреб – бути зрозумілим, прийнятим, визнаним.

Шляхи досягнення спрямовую на створення емоційно збагачених виховних ситуацій, особистісно – орієнтованого виховного середовища, розвивального спілкування з учнями.

У створенні виховної системи діяла в такій послідовності:

1. Вивчення сім'ї, діагностика виховного впливу родини.
2. Діагностика рівня розвитку та вихованості учнів класу.
3. Вибір конкретної технології, яка забезпечує особистісний розвиток кожної дитини, передбачає активне залучення родини до навчально – виховного процесу.
4. Розробка положення про клас – родину, як основи виховної системи та програми діяльності класу – родини « Шлях до гармонії».

Сьогодні вже не викликає сумнівів той факт, що саме родинність є визначальним пріоритетом української національної освіти, сім'я є основою держави. Від роду до народу і нації – такий природний шлях розвитку кожної людини, формування її національної свідомості та громадянської зрілості. Родинне

виховання – перша природна і постійно діюча ланка виховання. Дитина є головною дійовою особою навчально – виховного процесу.

У класі – родині переважає особистісний тип спілкування, увага до духовного, фізично – психічного здоров'я дитини. Тому головна мета моєї роботи – формування вмінь спілкування у ланцюжку « вчитель – клас – батьки» для забезпечення гармонії між гімназією і родиною і у їх навчально – виховній взаємодії. Впроваджуючи технології особистісно орієнтованого виховання, особливу увагу приділяю проблемам створення умов для:

- забезпечення кожній дитині престижної позиції;
- забезпечення їй ситуації успіху в справах;
- самоствердження кожного учня в колективі;
- встановлення широких контактів з однолітками.

У моєму класі панують гласність та демократизм. Відносини у колективі ділові відносини співробітництва. У своїй роботі дотримуюсь принципу « ніякого диктату», мої методи роботи – інваріантно – демократичні.

Моя система виховання гармонійно вплелася в загально гімназійну систему (див. додаток № 1 – 3). Це не дивно тому, тому що гімназійна система виховання керується принципом родинного ставлення до дитини дає змогу зберігати здоров'я фізичне і плекати душу, розвивати творчу особистість учня, при цьому вчителі і батьки створюють атмосферу здорової сім'ї, великої родини. Гімназія - це велика родина, де існує тісний зв'язок із сім'єю кожного учня, а клас – це сім'я, опора всієї родини .

Впродовж трьох років працюю над проблемою: « Реалізація особистісно – орієнтованого підходу у вихованні учнів через створення класу – родини ».

Визначила основну мету своєї діяльності, як класного керівника - на всіх етапах виховувати високоосвічену, соціально активну і національно свідому особистість здатну до саморозвитку і самовдосконалення.

Зважаючи на проблемні завдання гімназії і суспільні потреби нашої держави я розпочала роботу над створенням класу – родини, де справді передбачається спілкування у ланцюжку « вчитель – клас – батьки» на визначеній меті і спільній

діяльності. У своїй роботі керуюсь загально гімназійною програмою « Гімназія і сім'я» (див. додаток №4).

На мою думку класна родина повинна стати тим внутрішнім резервом, який допоможе дітям пізнати себе, навчитися виконувати різні соціальні ролі, піклуватися про інших, поважати їх, любити, що є необхідним для повноцінного життя в суспільстві.

Працюючи над створенням класної родини керуюся « Положенням про клас – родину» (див. додаток №5), де чітко визначені завдання для кожної ланки учасників навчально – виховного процесу: учнів, батьків, учителя.

Основна мета положення:

- всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, розвиток її талантів, розумових і фізичних здібностей;
- забезпечення оптимальних умов для виховання, навчання дітей;
- відродження національної культури, мови, традицій, реалізація концепції національного виховання.

Принципи:

- індивідуальний підхід до виховання;
- патріотизм;
- родинність;
- відкритість та інтегрованість.

Взявши за основу своєї діяльності проект « Положення класу – родини», поставила перед собою свою мету, виходячи з можливостей та особливостей класу, а саме:

- створити такі умови, щоб кожна дитина у класній родині почувалася щасливою. А щоб бути щасливими, діти повинні бути бажаними для всіх: для України, для суспільства, для батьків, для нас, учителів!

- створити в класному колективі атмосферу успіху, дати можливість кожному учню проявити свій внутрішній потенціал, зберегти свою індивідуальність розкрити красу власної душі .

Діяльність класного колективу організовую у відповідності до програми виховної роботи « Шлях до гармонії» (див. додаток № 6).

Ідея програми – створення сприятливих умов для розвитку цілісної, фізично здорової, творчої, освіченої, вихованої, родинно – зорієнтованої особистості.

Мета – виховання цілісної особистості, активної в етнонаціональному усвідомленні, в родині, довкіллі, яка здатна до самореалізації, саморозвитку.

Програма розроблена на основі діагностичних даних про дітей та їх батьків, розрахована на учнів 5 – 9 класів.

Зміст програми передбачає реалізацію основних напрямків виховання і складається з таких розділів:

- « Я – громадянин»
- « Я – гуманіст»
- « Я – здорова людина»
- « Я і моя родина»
- « Я і природа»
- « Я – особистість»
- « Я і мої таланти»

Зміст кожного розділу програми передбачає як систему виховних справ для учнів так і їхніх батьків. В процесі реалізації змісту даної програми передбачається використання традиційних і нетрадиційних форм та методів роботи з класним колективом: години класного керівника, години – спілкування, бесіди – роздуми, конкурси, тренінги, рольові ігри, брейн – ринги, вікторини, тестування та інші.

Очікую таких результатів рівня вихованості учнів:

- вміння адаптуватися в різних життєвих ситуаціях;
- вміння критично і самостійно мислити;
- вміння бачити проблему та знаходити шляхи її вирішення;
- уміння співпрацювати з іншими людьми;
- творчість мислення.

Одним з головних завдань класного керівника є формування, організації і розвиток класного колективу. Саме колектив є тим соціальним середовищем, в якому формуються потреби, розвиваються здібності, особистість учня.

Виховний процес має бути керованим, ефективним і цілеспрямованим для стимуляції самопізнання, самовиховання, саморозвитку та самореалізації дитини, виховання її духовної культури, відповідальності, здатності до самовдосконалення, формування вміння вести безпечний та здоровий спосіб життя.

Роботу в класі направляю так, щоб кожен учень зміг набути досвід організатора. Керуюся загальними педагогічними принципами – народності, культуровідповідності та природо відповідності, гуманізації та демократизації, послідовності та системності, на оптимальному поєднанні словесно – інформаційних форм роботи та практичних видів діяльності. Практикую технологію колективного планування виховної роботи, керуюся правилами гуманізму при створенні класного колективу, в якому всі люблять і поважають один одного. Втілюю в життя ідеї учнівського самоврядування де кожен учень обирає ту справу, яка йому подобається, і виконує її з власного бажання.

Важливою умовою успішної діяльності класного керівника є якісне планування, яке ґрунтується на детальному аналізі роботи та психолого-педагогічній діагностиці вихованців (див. додаток № 7). Спільно з психологом гімназії класний керівник веде порт фоліо на кожного учня (див. додаток № 8)

Структура плану роботи класного керівника включає такі напрями роботи: здоров'я (стан фізичного, психологічного, соціального благополуччя дитини), спілкування, навчання, дозвілля, спосіб життя дитини. (див. додаток №9)

Усі справи, які планую, містять чіткі завдання із зазначенням конкретних термінів та реальних виконавців (див. додаток №10).

Впроваджую навчально – виховні заходи, свята, насамперед із родинної тематики, активно залучаю батьків. Батьки не просто збираються раз у чверть на батьківські збори, а є суб'єктами педагогічного процесу (разом із дітьми і школою). Вони – активні учасники всіх гімназійних свят і дійств, порадики і режисери.

« Щоб добре знати дітей, потрібно знати сім'ю» - зазначив свого часу В.Сухомлинський. Тому, особливу увагу приділила знайомству з батьками. Мене цікавило не тільки те, що собою являють діти, але й які у них батьки, як вони виховували та виховують своїх дітей, чи будуть помічниками педагога. Адже самотужки, навіть віддаючи всього себе вихованцям, учитель не зуміє охопити і розв'язати ті завдання, що життя ставить перед школою.

Практикою доведено, що для встановлення довірливих стосунків між учителем і батьками потрібно враховувати не лише індивідуальні особливості батька й матері, а й специфіку сім'ї як виховного колективу, її моральний і трудовий клімат, поведінку батьків у побуті, їх взаємини між собою і дітьми, рівень педагогічної обізнаності тощо.

Тому на перших батьківських зборах за допомогою анкет дізналася про кількісний склад сім'ї їх вікові категорії, про зайнятість батьків, матеріальне забезпечення, внутрішньо сімейні стосунки, сімейні традиції тощо. Під час наступних зустрічей визначала психологічні особливості дітей, їх нахили, чим люблять займатися у вільний час, із ким дружать, чи відвідують друзів удома, з ким люблять найбільше спілкуватися в сім'ї, як ставляться до авторитету батька чи матері тощо.

Беручи до уваги досвід, знаю, що батьківські збори потрібно проводити так, щоб вони активізували батьків, були для них уроками родинного виховання, викликали прагнення більше уваги приділяти спілкуванню з дитиною. На зборах тримаюся з батьками однаково, як рівний з рівними, як порадник і одностудець у справі виховання. « Порадьмося...», « Як, на вашу думку, маємо діяти...» - ось основа стосунків класного керівника з батьками. Для того, щоб збори мали виховний ефект, готую до них батьків заздалегідь, з'ясовую, що вони хотіли б почути, побачити, яке питання обговорити. Тому і виступи класного керівника повинні бути гарно підготовленим, емоційним, доброзичливим.

Для того, щоб на зборах були присутні батьки всіх дітей, практикую індивідуальні бесіди та запрошення, а збори обов'язково проводжу так, щоб про кожну дитину були сказані добрі і правдиві слова.

Щоб зацікавити батьків, добираю різні форми проведення зборів: лекції з наступним обговореннями, дискусії, обмін думками після ознайомлення з статтею на виховну тему, індивідуальні та групові консультації, анкетування, планування та проведення гімназійних та класних свят, підготовка та відвідування відкритих уроків, організацію походів та екскурсій, з психологом гімназії за бажанням батьків консультаційні пункти, ознайомлення з досвідом роботи інших класних родин тощо. Так, як нинішні вихованці є підліткового віку приділяю на

батьківських зборах увагу цій тематиці: « Стосунки в сім'ї», « Принципи виховання підлітків, заохочення і покарання», « Особливості поведінки підлітків» тощо (додаток №11 – 13)

У співдружності з батьківським активом проводжу групову та індивідуальну роботу з сім'ями, спрямовуючи її на:

- підвищення рівня психолого – педагогічної грамотності, формування педагогічної культури батьків;
- створення батьками сприятливих умов для розвитку дитини;
- визначення пізнавальних інтересів батьків;
- дослідження здібностей батьків;
- чітке усвідомлення відповідальності сім'ї за навчання і виховання своїх дітей, визначених законодавством України.

Приділяю особливу увагу гармонізації родинно – шкільного виховання дітей, взаємин вчителів та батьків, інтеграції їх зусиль у створенні сприятливих умов для розвитку дитини. Вивчаю рівень психолого – педагогічної культури батьків (анкетування, співбесіди), внутрішньо – родинних стосунків, мікроклімат у сім'ї, приділяю особливу увагу вивченню умов життя дитини в сім'ї, організації спільного дозвілля дітей та батьків.

На основі матеріалів батьківських зборів, спостережень, анкетувань, тестувань (див. додаток № 14 – 19), індивідуальних бесід з учнями та батьками, досліджень, які проводились разом з психологом гімназії, визначаю рівень впливу батьків і громадськості, представників інших соціальних інституцій на учнів з

метою правильного здійснення управління навчально – виховним процесом у класі.

Керуюся такими критеріями ефективності виховної роботи класу як:

- захищеність і комфортність дитини у класі, морально – психологічний клімат у класі, відстоювання прав та інтересів дітей відповідно до гуманітарних критеріїв, вимог психогігієни, охорони здоров'я тощо;

- рівень орієнтованості навчально – виховного процесу класу на розвиток особистості учня в інтелектуальному, фізичному, психічному, духовному, соціальному плані);

- рівень взаємозв'язків та взаємовпливів: учитель – учень – родина;

- рівень вихованості й розвитку творчих інтересів, нахилів і здібностей учнів;

- сформованість класного колективу, наявність іміджу класу;

- рівень розвитку учнівського самоврядування;

- якість організації дозвілля учнів;

- задоволення учнів та їх батьків життєдіяльністю класу, репутацією класу в гімназійному колективі.

На мою думку, класна родина повинна стати тим внутрішнім резервом, який допоможе дітям пізнати себе, навчитися виконувати різні соціальні ролі, піклуватися про інших, поважати їх, любити, що є необхідним для повноцінного життя в суспільстві.

Отож , у співпраці з родинами були проведені різноманітні класно – родині заходи, серед них: свята: « Запрошуємо на родинне свято», « Шануй батька і неньку», « У родинному колі», « З новим роком, друзі», « Мама – символ добра на Землі» (додаток №20 -22); конкурси: « Нумо, тата», « Що? Де? Коли?», « Впізнати свою – дитину»; виставки: « Світ захоплень сім'ї», « Вироби сімейних кулінарів»; випуск тематичних газет: « Моя сім'я», « Професія батьків»; години спілкування: « Яке значення має для людини родина», « Професії моїх батьків», « Стосунки в сім'ї» тощо. Коли організуються спільні заходи, тоді й стосунки між усіма членами класної родини стають особливо теплими, як у справжній великій

дружній сім'ї. І дорослі, і діти отримують незвичайний емоційний заряд, панує злагода, міцніє довіра, зростає прагнення робити добро.

Такі спільні заходи сприяють встановленню гарних стосунків між учителем і родинami дітей. Виховуючись у родинному колі, учні стають милосерднішими, швидко відгукуються на чужу біду, вчаться шанувати родину, допомагати тим, хто цього потребує, жити у злагоді з людьми і природою.

Безумовно, учитель – відіграє роль голови родини у класі. Завжди пам'ятає, що від нього багато залежить, тому намагаюся нічого не забути, не пропустити. Зокрема, я дуже цікавлюся тим, щоб діти були зайняті, знайшли для себе цікаву справу. Прагну допомогти розкрити їх здібності, сприяю залученню учнів до роботи в різноманітних гуртках. Учні мого класу займаються у драматичному, танцювальному, вокальному гуртках, хлопчики відвідують спортивну секцію з футболу є переможцями районних змагань. Мої вихованці постійні учасники екологічної бригади « ЕКО», беруть участь в інтерактивному конкурсі « Колосок», займаються в науково – дослідницькому гуртку « Ерудит». Разом з батьками організую експерсії до краєзнавчих, історичних пам'яток України, музеїв, театрів, підприємств.

У центрі уваги завжди проблема навчання і розвитку. Розумію, що у виховній роботі акцент потрібно ставити на всебічний розвиток особистості, в тому числі її пізнавальних сил.

До особистісно орієнтованої педагогіки звертався В.О. Сухомлинський, який у своїй книзі „ Народження громадянина” пише: « Необхідно утвердити в душах вихованців повагу до людини як вищої цінності, щоб з дитинства людина була другом, товаришем, братом для другої людини. Це, насамперед, створення дитиною радощів для інших людей і переживання щастя у зв'язку з цим».

Керуючись словами великого педагога особливу увагу приділяє тому, щоб дитяче серце не стало холодним, не розгубило душевного тепла, людяності, співчуття. А для цього потрібно дорослим дбати про вогонь власних сердець, щоб воно могло зігріти кожную дитину.

А ще, на мою думку , треба навчитися відчувати кожну дитину, намагатись зробити так, щоб у школі їй було комфортно й цікаво.

Глибоко переконана, що з дітьми потрібно бути чесним, відвертим, справедливим. Якщо потрібно – посварити, якщо потрібно – похвалити. Але все це повинно йти від душі, з материнським теплом, батьківською справедливістю. Діти дуже чуйні, відчувають найменшу нещирість, фальш і назавжди можуть закрити двері до свого серця. А головне – жити з ними спільним життям, цікавитися їхніми проблемами, їх уподобаннями, інтересами і творити спільно дружний колектив.

Висновок

Впровадження особистісного підходу дало змогу вбачати і в дітях, і в дорослих, залучених до виховного процесу, неповторну унікальну особистість, постійно розкривати і підкреслювати їхні досягнення.

Така організація роботи дає певні позитивні результати: учні зайняті різними видами позаурочної роботи за інтересами. Колектив класу згуртувався, розкрились раніше непомітні творчі здібності учнів, у стосунках між ними, у ставленні до інших людей та оточуючої дійсності. Спільні справи, організаційна робота здружили багато сімей. У них виникла потреба спілкуватись не лише у стінах гімназії, а й за межами, допомагати одна одній, разом проводити свята і дозвілля для дітей. Учні мого класу виділяються свідомою дисципліною, активністю, самостійністю.

Клас – родина живе в атмосфері радості, добра і комфорту. Вчитель, учні та їхні родини завжди відчуваються єдиними.

Завдяки організованій у такий спосіб діяльності батьків, учителя і дітей збільшилася кількість учнів з високим рівнем вихованості та навчальної підготовки, а також батьків, які усвідомлюють свою відповідальність за виховання і розвиток дитини, розуміють взаємодію родини і школи стосовно формування свідомої особистості, готової до вибору свого місця в житті та здатної успішно реалізувати себе у всіх сферах життєдіяльності і беруть активну участь у цьому.

„Якими є потреби та інтереси сучасних дітей”

XXI століття... З кожним днем прискорюється розвиток науково-технічного прогресу. Стільникова мережа обплутує найвіддаленіші куточки нашої країни. Комп'ютери витісняють з дитячих кімнат плюшевих ведмедиків, книги сплять забуті на своїх полицях.

Я все частіше задумуюсь: якими ж є сучасні діти? Що їм потрібно? Чого вони прагнуть? Що цінують? Чим цікавляться?

Сучасні діти оцінюють себе переважно з орієнтацією на своє майбутнє. У сфері спілкування старші підлітки віддають перевагу малим групам друзів: та щоб завойовувати авторитет у однолітків, їм треба вміти дружно жити у колективі. Їм ще цікаво говорити про щось конкретне, але вже приваблюють теми абстрактні (дружба, кохання, справедливість, честь), проблеми взаємин статей, суспільні проблеми. Вони особливо оцінюють думку однолітків і друзів старшого віку. Складнішими й багатограннішими стають стосунки підлітків і дорослих; вони ображають і протестують, коли обмежують їх самостійність, контролюють, не враховують їхні думки, інтереси. У цьому насамперед проявляються „почуття дорослості” – психологічне новоутворення в особливості старшого підлітка. Залишаючись на самоті, учні займаються конкретною справою, але вже значну частину часу присвячують роздумам про себе, про оточуючу діяльність.

Сучасні діти часто відзначаються бурхливим перебігом емоцій, раптовими змінами емоційних станів, переживань, настроїв. До раптових змін настрою можуть спричинити погана оцінка, розчарування в другові, неувважність дорослих до інтересів і почуттів, нетактовний спосіб втручання в їхнє емоційне життя.

У цей період формується моральні почуття, норми поведінки стають ефективним керівництвом дії. Проте у поведінці сучасних дітей не завжди поєднуються слова, почуття і справи.

У більшості сучасних сімей велику увагу приділяють лише зовнішнім атрибутам - „Щоб все було, як в інших людей або ще краще”, ігноруючи головну дитячу потребу – спілкування з батьками. Досить часто батьки намагаються в такий

спосіб компенсувати те, чого були позбавлені в свої дитячі роки, але не мають часу поцікавитись дитячими проблемами, переживаннями, потребами, допомогти в чомусь (без зверхності і критики) розібратися, справитися, помітити та об'єктивно оцінити їх намагання і перші успіхи. Хоча саме в шкільному віці закладаються довірливі стосунки, які здатні попередити чимало негараздів.

У сучасних умовах діти раніше дорослішають, швидко навчаються переборювати труднощі, долати стреси, характерні для нашого часу (розлучення батьків, конфліктні сімейні ситуації, проблеми виживання, тощо). Однак орієнтуватися в життєвих цінностях дитині повинно допомагати найближче оточення – сім'я, батьки. Саме від них діти засвоюють перші приклади поведінки в різних життєвих ситуаціях.

Свої корективи у виховання підростаючого покоління вносить також вулиця, знайомі та незнайомі люди, коло ровесників, засоби масової інформації. Чий вплив буде сильніший – залежить від сім'ї, міцності тих норм і переконань, які вона закладає в дитину.

Попри те, що сучасні діти потерпають від численних негараздів у багатьох сферах життя, що позначається на соціальному самопочутті, задоволеності життям, ціннісних орієнтаціях, їм притаманний оптимізм. Більшість розраховує на власні сили.

Працюючи три роки класним керівником, я постійно вивчаю потреби моїх учнів, вникаю в суть їхніх інтересів. З цією метою часто проводжу анкетування, бесіди за круглим столом. Якщо в учня виникає питання, яке він соромиться висловити сам (а це буває досить часто і з кожним учнем), на допомогу йому прийде поштова скринька, у яку школярі вкидають протягом тижня анонімні запитання, на які б вони хотіли отримати відповідь. У кінці тижня ми разом з учнями ці питання обговорюємо (за їх згодою). Досить часто діти самі дають відповідь чи пораду один одному не висловлене запитання. Такі заходи створюють атмосферу щирості, доброзичливості, відвертості, дають змогу більше пізнати духовний світ свого однокласника, глибше зрозуміти вчинки і поведінку один одного, навчаються доброти, взаєморозуміння, сприяють згуртованості колективу, допомагають

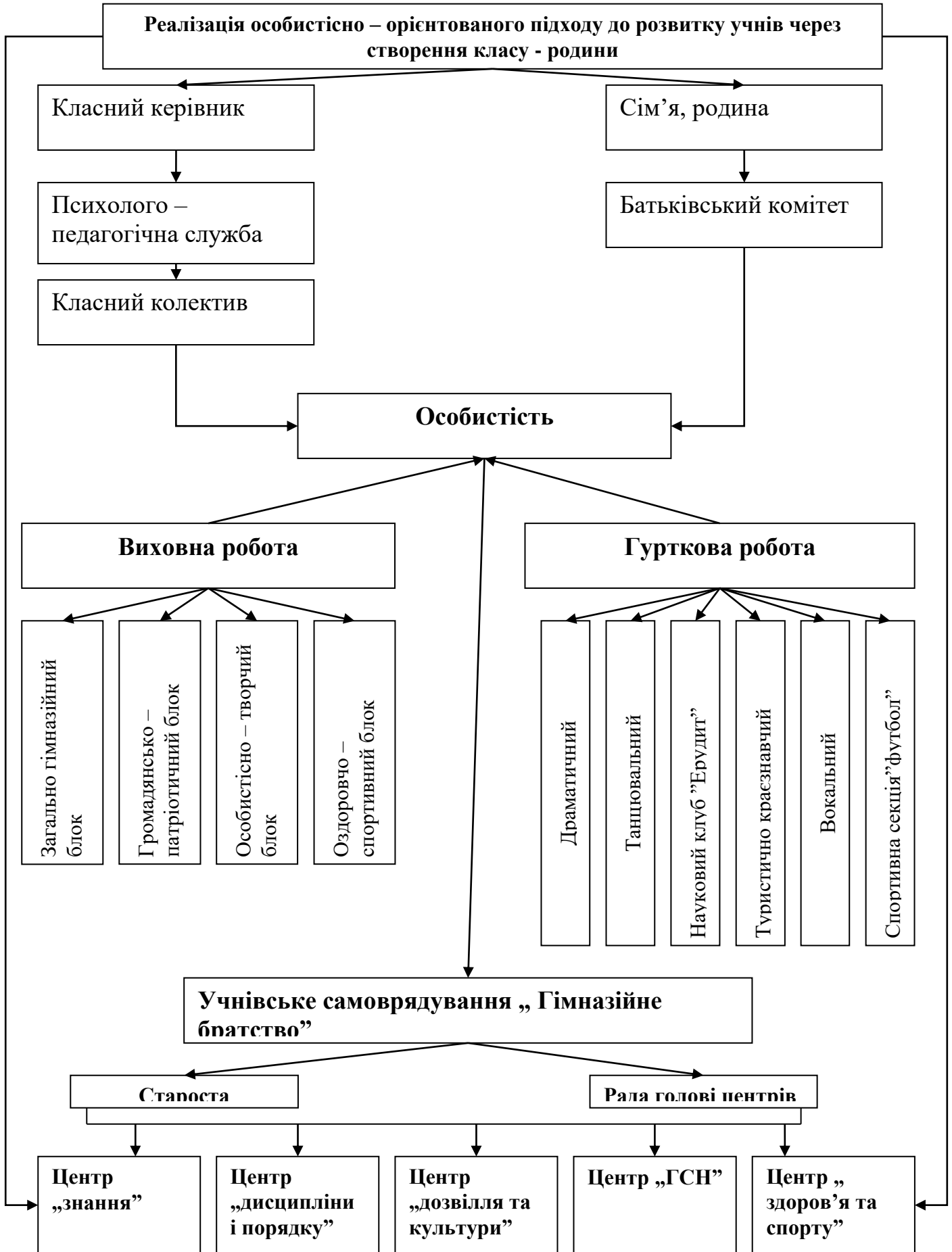
уникнути конфліктних ситуацій, адже проблему краще попередити, аніж вирішувати.

Мною та психологом гімназії було проведено дослідження серед учнів середніх та старших класів Гребінківської гімназії про те, які потреби в житті вони ставлять на перший план і в чому вбачають сенс життя. Результати виявилися вражаючими. Сучасні діти прагнуть до самостійності, а значить до саморозкриття, самоствердження, самовизначення. (див. Додаток № 11)

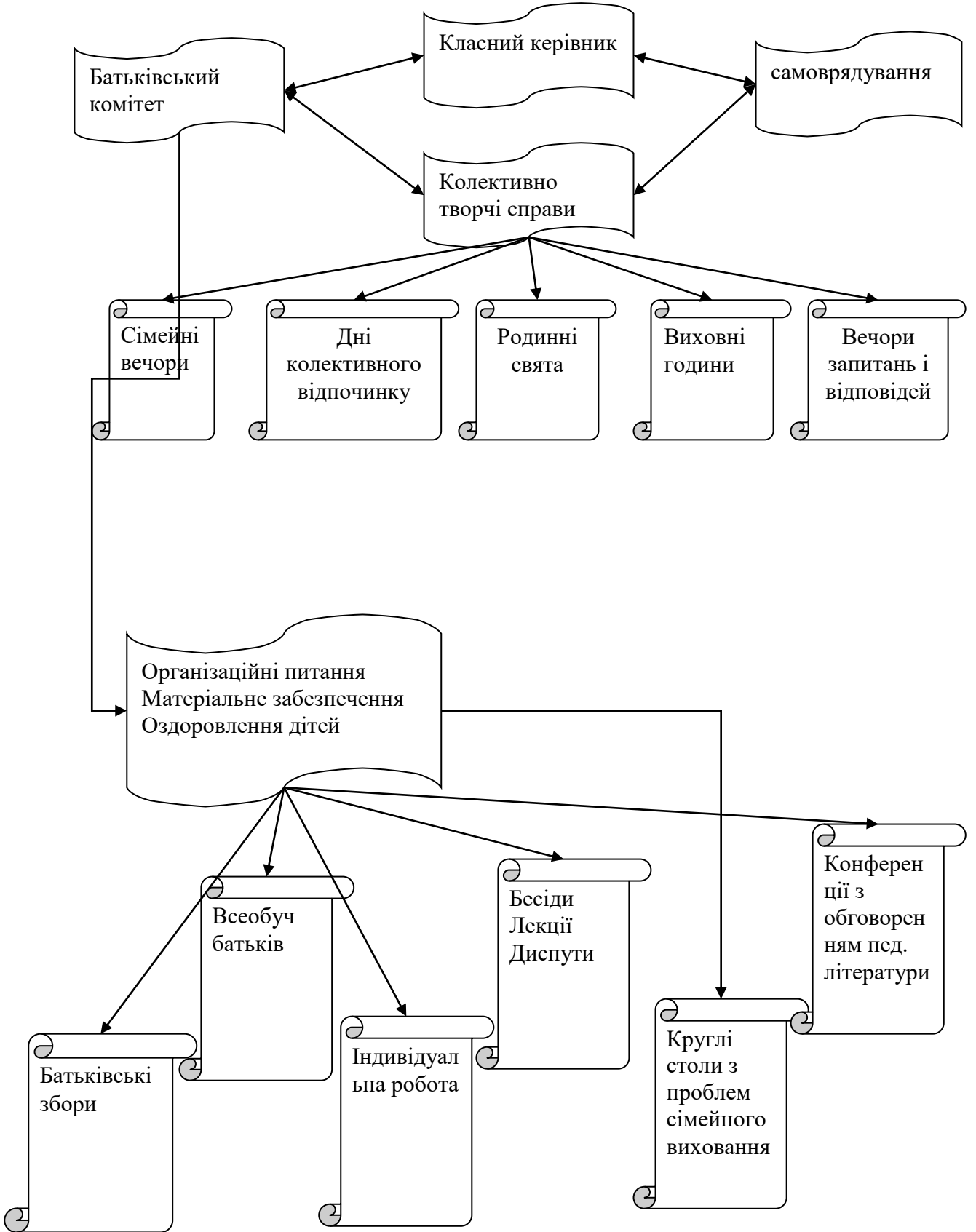
В умовах ринкових відносин окремі сім'ї, буквально розписують кожний день і кожну годину дитини. Однак вони при цьому не враховують інтересів власних дітей, їхніх захоплень, а інколи і вибору дітьми майбутньої професії. І не замислюються над тим, що серйозні перевантаження організму можуть спровокувати відхилення як у фізичному, так і в психічному розвитку. А це значить, що батькам варто постійно вивчати потреби своїх дітей і не лише матеріальні, а й духовні; розвивати їхні інтереси, а не нав'язувати власні.

Сучасним дітям потрібен тьютор – професіонал, що може допомогти їм самовизначитися, бути індивідуальністю. Педагог, на мій погляд, має створити таку ситуацію своєї взаємодії з дитиною, щоб вона усвідомила свій інтерес і зрозуміла про що хоче дізнатися, яким чином про це дізнатися, де, на яких предметах чи спецкурсах, у яких вчителів, в яких навчальних закладах продовжити свою освіту після школи і як жити далі. Сьогодні дітям потрібен оптимістичний погляд на сьогоднішнє, вміння визначеність в різних життєвих ситуаціях бути впевнених в собі. Часто доводиться чути від людей старшого покоління про сучасну молодь: „ А в наш час такого не було. А ми не були такими...(нахабними, егоїстичними, грубими, лінивими і т. ін.). Чи так це насправді?

Молодість – це час інтелектуального розвитку і становлення особистості, вибір життєвого шляху, професії, створення родини, формування світогляду, характеру, невизначеності майбутнього, час розваг, пізнання світу і розчарування в ньому. Саме від нинішнього виховання молоді залежить майбутнє нашої всієї країни. Тому розв'язання проблем молодого покоління сьогодні – це запорука нашого процвітання завтра.

Структура виховної роботи класу

Програма „Гімназія і сім'я”

Мета: сприяти особистісному розвитку гімназистів шляхом гармонійного поєднання і взаємодії гімназійного і сімейного виховання.

Завдання:

1. Ознайомити батьків із завданнями діяльності педагогічного колективу.
2. Розробити і впровадити єдині вимоги до учнів у школі й сім'ї.
3. Підвищувати педагогічну культуру і надавати психолого-педагогічну допомогу батькам у вирішенні проблем сімейного виховання.
4. Залучати батьків до спільної діяльності з дітьми.
5. Надавати батькам допомогу в коригуванні виховання в сім'ях окремих учнів.
6. Організувати діяльність ради гімназії, батьківських комітетів класів.

Принципи:

1. Принцип українознавства – відродженні традиції української сім'ї на основі вивчення духовної спадщини нашого народу, історії і культури рідного краю і своєї сім'ї, відродження звичаїв та обрядів.
2. Принцип єдності сімейного і гімназійного виховання – створення єдиних вимог, співдружність сім'ї і школи.
3. Принцип систематичності й послідовності – керівництво педагогічною самоосвітою батьків і активне включення їх у діяльність з виховання дітей.
4. Принцип диференційного підходу – урахування вікових, індивідуальних особливостей батьків та рівня їхньої педагогічної підготовленості.
5. Принцип гуманізму – ставлення до дитини, як до найвищої цінності.
6. Принцип правової інформованості – створення науково-правової бази з вивчення прав і обов'язків дитини і батьків.
7. Принцип добровільності – свобода участі батьків у даній програмі.

Девіз „Жодної людської рисочки природа не відшліфовує – вона закладає, а відшліфовувати – нам, батькам, педагогам, суспільству”. В.О.Сухомлинський.

І.ВСТУП

Проблема родинної педагогіки в наш час дуже актуальна. Усіх нас турбують питання, як зміцнити сім'ю, утвердити в ній морально-психологічний комфорт, уникнути конфліктів, як відродити в кожного учня почуття єдності родинних зв'язків, любов до свого народу, родоvodu, відповідальність за родину, повагу і любов до своїх рідних, викликати в душах учнів паростки національної самоосвіти, утверджувати в їхніх душах і серцях повагу до наших національних традицій, звичаїв, обрядів.

Виховання в сім'ї є першоосновою розвитку дитини як особистості. Ст.59 Закону України „Про освіту” покладає на батьків відповідальність за фізичне здоров'я і психічний стан дітей, створення належних умов для розвитку їх природних здібностей.

Значну роль у вихованні учнів варто відвести спільним діям навчального закладу і сім'ї, ефективність яких залежить від особливостей організації роботи з батьками у сучасній школі.

Сім'я є першоосновою духовного, економічного та соціального розвитку суспільства. Ця істина підтверджується усім ходом людської цивілізації. Разом з тим, сучасна сім'я і сама потребує як матеріальної, так і педагогічної та культурологічної допомоги. Її надають певною мірою заклади освіти.

Зміст

1. Ознайомлення батьків із змістом і методикою навчально-виховного процесу.

№п./п.	Заходи	Термін	Відповідальний
1	Ознайомлення батьків зі специфікою роботи гімназії, зі змістом нових предметів, зі Статутом закладу, традиціями	Протягом року	Адміністрація, класні керівники
2	Проведення загально гімназійних батьківських зборів: „Особистісне зростання, як мета та результат виховного процесу” „Гімназія та батьки: інтеграція зусиль”	Листопад Квітень	Адміністрація
3	Проведення Дня відкритих дверей	Квітень	Адміністрація
4	Підсумкові батьківські збори	Травень	Директор

II. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОСВІТА БАТЬКІВ БАТЬКІВСЬКИЙ ВСЕОБУЧ

Клас	Теми засідань	Термін	Форма проведення
5 клас	1. Адаптація дитини до нових умов навчання 2. Шляхи підвищення ефективності інтелектуальної діяльності 3. Здорові діти у здорових батьків 4. Виховання бережливості і економії. Діти і сімейний бюджет 5. Дитячі свята в сім'ї	Протягом року Грудень Січень Лютий Березень	Круглий стіл Круглий стіл Зустріч з психологом і лікарями Обмін досвідом Свято
6 клас	1. Розвиток уваги й посидючості в шестикласника 2. Статеве виховання школярів 3. Підлітки в сім'ї й в дитячому колективі 4. Дозвілля і відпочинок підлітка 5. Підсумок навчального року	Жовтень Грудень Січень Березень Квітень	Семінар Зустріч з медпрацівниками Круглий стіл Обмін досвідом Батьківська конференція
7 клас	1. Виховання в підлітків свідомого ставлення до навчання та його результатів 2. Зовнішній вигляд: смак, стиль 3. Профілактика тютюнокуріння серед неповнолітніх 4. Вплив батьків на формування характеру і самооцінки в дитини 5. Ціннісна орієнтація семикласників	Жовтень Грудень Січень Березень Травень	Круглий стіл Лекція-зустріч Зустріч із спеціалістами Обмін досвідом Круглий стіл
8 клас	1. Формування почуття власної гідності й поваги до інших людей 2. Подружні конфлікти та проблеми дітей 3. Профілактика алкоголізму серед неповнолітніх 4. Підліток і закон. Виховання правової культури. 5. Економічне виховання в сім'ї. Чи потрібні підлітку кишенькові гроші? 6. Що робити батькам, коли...?	Жовтень Листопад Січень Лютий Березень Квітень	Круглий стіл Лекція Зустріч із спеціалістами Круглий стіл Обмін досвідом Відповіді на запитання батьків

9 клас	<p>1.9 клас – уже чи ще тільки? Хто повинен у цьому віці відповідати за успіхи і невдачі – батьки, учителі, самі учні?</p> <p>2. Юнацький вік та його особливості.</p> <p>3. Профілактика наркоманії серед неповнолітніх.</p> <p>4. Як допомогти дитині вибрати професію?</p> <p>5. Формування активної життєвої позиції і психологічної зрілості.</p>	<p>Жовтень</p> <p>Листопад</p> <p>Січень</p> <p>Лютий</p> <p>Березень</p>	<p>Круглий стіл</p> <p>Круглий стіл</p> <p>Зустрічі зі спеціалістами</p> <p>Круглий стіл</p> <p>Семинар</p>
10 клас	<p>1. Як ефективно використовувати пам'ять.</p> <p>2. Проблеми віку та їх вирішення.</p> <p>3. Вільний час: корисно й цікаво.</p> <p>4. Виховання сексуальної культури.</p> <p>5. Психологічні причини залежності від шкідливих звичок.</p>	<p>Листопад</p> <p>Грудень</p> <p>Січень</p> <p>Березень</p> <p>Квітень</p>	<p>Лекція з елементами тренінгу</p> <p>Круглий стіл</p> <p>Круглий стіл</p> <p>Семинар-зустріч</p> <p>Лекція з елементами тренінгу</p>
11 клас	<p>1. Чи комфортно вам разом, батьки і діти?</p> <p>2. Підготовка старшокласників до сімейного життя.</p> <p>3. Молодіжна субкультура і ваше ставлення до неї.</p> <p>4. Старшокласники. Інформаційний мінімум про СНІД.</p> <p>5. Плани випускників на майбутнє і позиція батьків.</p>	<p>Жовтень</p> <p>Грудень</p> <p>Лютий</p> <p>Березень</p> <p>Квітень</p>	<p>Семинар</p> <p>Круглий стіл</p> <p>Семинар</p> <p>Зустріч зі спеціалістами</p> <p>Круглий стіл</p>

III. ЗАЛУЧЕННЯ БАТЬКІВ І ДІТЕЙ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ВИХОВНОЇ РОБОТИ В ГІМНАЗІЇ

№ п./п.	Заходи	Термін	Відповідальний
1	Участь у всіх формах позаурочної діяльності, що організовується в закладі: походи, екскурсії, вечори, турніри, спортивні змагання; в оформленні навчальний кабінетів	Протягом року	Класні керівники
2	Активне залучення батьків до профорієнтаційної роботи гімназії (профконсультації, екскурсії)	Протягом року	Класні керівники

IV. КОРЕКЦІЯ НЕГАТИВНИХ ПРОЯВІВ ВИХОВАННЯ В СІМ'ЯХ ОКРЕМИХ УЧНІВ

№ п./п.	Заходи	Термін	Відповідальний
1	Надання психолого-педагогічної допомоги батькам, які мають обдарованих дітей	Протягом року	Психолог, класні керівники
2	Проведення психолого-педагогічної консультації для батьків.	Протягом року	Психолог, класні керівники
3	Відвідування кожної сім'ї вдома	Протягом року	Класні керівники
4	Самоосвіта батьків	Протягом року	Бібліотекар

V. ВЗАЄМОДІЯ ГІМНАЗІЇ З ГРОМАДСЬКИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ БАТЬКІВ

№ п./п.	Заходи	Термін	Відповідальний
1	Здійснювати діяльність ради гімназії, класних комітетів, батьківського комітету гімназії згідно з планом	Протягом року	Класні керівники, адміністрація

Очікувані результати:

1. Підвищення рівня виховної системи гімназії.
2. Пропаганда педагогічних знань з метою підвищення педагогічної грамотності батьків.
3. Організація заходів, спрямованих на оволодіння батьками системою умінь, необхідних для організації діяльності дитини вдома.
4. Гуманізація змісту та форм роботи з сім'єю і взаємовідносин „педагогі-батьки”.

Положення про клас – родину

Клас-родина визначається новим стилем взаємостосунків між сім'єю і школою на основі взаєморозуміння і взаємоповаги учасників (вчитель — учні — батьки), колегіальності прийняття рішень, зацікавленості у створенні і розвитку такого класу.

Класом-родиною може бути будь-який клас, який відповідає вимогам положення. Клас-родина — безперервний ланцюжок, що існує, працює на благо дитини.

У класі – родині панує атмосфера родинності, доброти, доброзичливості, батьківської любові, сімейного затишку.

В основі діяльності класу покладено особистісно орієнтовну модель навчання, забезпечення розвитку і саморозвитку особистості.

Завданнями класу є:

- формування особистості дитини, розвиток її творчих здібностей, набуття нею соціального досвіду;
- виховання поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина;
- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв;
- формування навичок взаємодопомоги та товариства;
- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян, формування гігієнічних навичок і засад здорового способу життя.

Закони класу – родини

1. Доброта і честь. Відвага і любов.
2. Взаємодопомога і взаємовиручка.
3. Повага до себе і оточуючих.
4. Повага до національних традицій.

5. Розвиток своїх талантів і здібностей.
6. Навчання і праця.
7. Спорт і здоров'я.

Учасники навчально – виховного процесу у класі – родині мають певні обов'язки:

Учні:

- добре навчаються і мають гарну поведінку, цим приносять радість своїм батькам і вчителям;
- загартовують своє тіло, зміцнюють здоров'я як найдорожчий скарб, ведуть здоровий спосіб життя;
- добре володіють українською мовою, стежать за її чистотою, дотримуються культури мовлення;
- вивчають історію своєї школи, села;
- знають звичаї і традиції своєї школи, села, всієї родини, співають українські народні пісні, виконують народні танці;
- люблять і шанують своїх батьків, допомагають їм, добре знають свій родовід, піклуються про менших та допомагають старшим.

Батьки:

- активні і рівноправні учасники навчання і виховання дітей. Спільно з учителями та учнями планують роботу класу, формують батьківський актив, органи учнівського самоврядування;
- постійно піклуються про здоров'я дитини, її фізичний та моральний стан;
- допомагають у вивченні уроків і вирішенні проблемних питань, відпочивають разом з дітьми;
- виховують своїх дітей чесними, добрими, працелюбними, вчать поважати свій рід, знати і любити його, знайомлять з родинними традиціями і звичаями,

передають свій «родинний спадок»;

- вчать поважати вчителів та школу, жителів свого села.

Батьки є учасниками всіх класних заходів: навчання, виховання, трудових, спортивних, організують разом зі школою вільний час учнів. Батьки піклуються про створення задовільної навчально-матеріальної бази класу, створюють для цього благодійний фонд.

Вчителі:

- передусім по-батьківськи підходять до вирішення проблем кожної дитини, створюють умови для саморозвитку і самовираження кожного, допомагають кожній дитині пізнати світ і себе в ньому;
- добре знають дитячу психологію, володіють сучасними методами виховання;
- сприяють формуванню у класі працездатності і відповідального ставлення до навчання і виховання;
- забезпечують постійний, безперервний зв'язок у системі «вчитель — учень — батьки»;
- постійно проводять психолого-педагогічну діагностику, моніторинги і на цій основі регулюють і коригують розвиток особистості учня;
- забезпечують постійне співробітництво, співтворчість із батьками, учнями, громадськістю села;
- **забезпечують цілісність всього навчально-виховного педагогічного процесу.**

Програма діяльності класу – родини « Шляхи до гармонії»

Пояснювальна записка

Дана програма розрахована на вихователів. Які прагнуть відійти від усталених стереотипів виховання майбутніх громадян України і працювати по – новому.

« Якщо педагогіка хоче виховувати людину в усіх відношеннях, - писав К.Д. Ушинський, - то вона повинна перше пізнати її також в усіх відношеннях».

Змінилося обличчя України. Вона стала державою незалежною, суверенною. Відбулися зміни і в педагогіці.

Враховуючи принципи та ідеї Загальної декларації прав людини, Національної доктрини розвитку освіти України у ХХІ столітті, Концепції національного виховання, Указ Президента України « Про заходи щодо розвитку духовності, захисту моралі та формування здорового способу життя людини», керуючись концептуальними підходами до виховання підростаючого покоління, **головним завданням виховної роботи визначено:** формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттями національної самосвідомості, гідності; виховання почуття патріотизму, загальнолюдських та родинних цінностей, дбайливого ставлення до природи та любові до рідного краю; формування позитивної мотивації майбутніх громадян на здоровий спосіб життя.

Клас – родина об'єднує і згуртовує дітей, батьків, вчителів. Це майстерня, де виховуються духовні цінності народної культури, родинні традиції, це пошук нового сенсу життя через ідеали добра, любові, честі.

Клас – родина – це оберіг, де кожний відчуває себе захищеним, де вчаться бути щасливими, де розвиток особистості – педагогічне кредо.

Робота за програмою ґрунтується на організації діяльності школярів у тісній співпраці класного керівника з батьками, шкільним психологом, педагогом – організатором.

Програма розроблена на основі діагностичних даних дітей та їх батьків, розрахована на учнів 5 – 9 класів.

Ідея програми – створення сприятливих умов для розвитку цілісної, фізично здорової, творчої, освіченої, вихованої, родинно – зорієнтованої особистості.

Мета – виховання цілісної особистості, активної в етнонаціональному усвідомленні, в родині, довкіллі, яка здатна до самореалізації, саморозвитку..

Програма складається з таких розділів:

- « Я – громадянин»
- « Я – гуманіст»
- « Я – здорова людина»
- « Я і моя родина»
- « Я і природа»
- « Я – особистість»
- « Я і мої таланти»

Основними принципами програми є:

- єдність національного і загальнолюдського;
- природо відповідність виховання;
- культуровідповідність виховання ;
- активність, самодіяльність і творча ініціатива вихованців;
- демократизація виховання;
- гуманізація виховання;
- безперервність і наступність виховання;
- єдність навчання і виховання;

- диференціація і індивідуалізація виховного процесу;
- гармонізація родинного і суспільного виховання;

Завдання програми:

- Забезпечення єдності навчання та виховання у здійсненні мети формування компетентної особистості.
- Посилення ролі сім'ї у вихованні дітей.
- Підвищення ефективності роботи учнівського самоврядування.
- Досягнення оптимального рівня сформованості в учнів позитивної мотивації до ведення здорового способу життя.
- Сформованість стійких уявлень та понять про духовне здоров'я та його вияви через загальнолюдські цінності: милосердя, співчуття, взаємодопомогу, оволодіння вміннями й навичками морально – етичної поведінки.

Змістом програми передбачено залучення гімназистів до активної творчої діяльності та створення умов для всебічного зростання особистості.

В процесі реалізації змісту даної програми передбачається використання традиційних і нетрадиційних форм та методів роботи з класним колективом: години класного керівника, години – спілкування, бесіди – роздуми, конкурси, тренінги, рольові ігри, брейн – ринги, вікторини, тестування та інші.

Зміст програми

1. «Я – громадянин»

1.1 Розробка та впровадження системи виховних справ, спрямованих на формування громадянської відповідальності, активності, свідомості, гідності, обов'язку.

1.2 Розробка та впровадження циклу виховних заходів « Ми – українці», спрямованих на формування національної свідомості, любові до рідної землі, природи та духовної спадщини українського народу.

1.3 Проведення лекторію « Учень та закон».

1.4 Проведення циклу круглих столів та ділових ігор на тему « Мої права».

1.5 Розробка та впровадження циклу виховних заходів, спрямованих на усвідомлення особистістю своїх прав, свобод, обов'язків, свідоме ставлення до законів та державної влади.

1.6 Організація спільної роботи гімназії, сім'ї та громадськості у розв'язанні завдань громадянського виховання.

2. « Я – гуманіст»

2.1 Розробка та впровадження системи виховних заходів, спрямованих на формування якостей особистості, що характеризують її ставлення до оточуючих та виявляються в моральній активності, прояві чуйності, справедливості, толерантності, милосердя.

2.2 Організація роботи психолога – педагогічної служби гімназії щодо формування вмінь у дітей безконфліктно будувати взаємини.

2.3 Розробка та проведення циклу бесід, спрямованих на розвиток моральних почуттів та переконань.

2.4 Проведення анкетування батьків з метою виявлення проблем поведінки дітей, які їх хвилюють.

2.5 Вивчення виховного впливу сім'ї на формування морального стану учня.

2.6 Забезпечення сприятливих умов для всебічного розвитку особистості, її здібностей та таланту.

2.7 Розробка та проведення лекторію для батьків « Сім'я – головний чинник виховання».

3. « Я – здорова людина»

3.1 Створення еколого – валеологічного лекторію для учнів, батьків.

3.2 Забезпечення психолога – педагогічного супроводу розвитку дитини, її адаптації в підлітковому середовищі, створення позитивного соціально – психологічного клімату в класі.

3.3 Розробка та впровадження системи виховних заходів, спрямованих на формування мотивації та навичок здорового способу життя.

3.4 Проведення спортивно – масової, оздоровчої роботи та організації дозвілля.

3.5 Розробка та впровадження виховних заходів, спрямованих на дбайливе ставлення до власного здоров'я, збереження та зміцнення його; вміння бути здоровим фізично, духовно, психологічно та соціально.

3.6 Організація агітаційної роботи команди КВК « ЕКО» - за здоровий спосіб життя.

4. « Я і моя родина»

4.1. Розробка та впровадження системи виховних заходів, спрямованих на виховання поваги до батьків, близьких людей.

4.2 Розробка та впровадження системи виховних заходів, спрямованих на прищеплення поваги та любові до родинних традицій.

4.3 Залучення батьківського комітету класу до проведення родинних тематичних свят.

4.4 Розробка та впровадження циклу батьківських семінарів на тему: « Чи все ми знаємо про своїх дітей?»

4.5 Розробка та впровадження циклу круглих столів: « Педагоги – батьки – діти».

4.6 Розробка та впровадження виховних заходів, спрямованих на родинне виховання та гармонійний всебічний розвиток дитини.

5. « Я і природа»

5.1 Розробка та впровадження системи виховних заходів, спрямованих на формування екологічної культури особистості, усвідомлення себе частинкою природи, відчуття відповідальності за неї.

5.2 залучення учнів класу до активної екологічної діяльності, участі в екологічних акціях та конкурсах.

5.3 Активізація агітаційної роботи екологічної агітбригади « ЕКО», спрямованої на попередження та засудження недбалого ставлення до природи.

5.4 Впровадження системи заходів, спрямованих на формування екологічної культури учнів.

6. « Я – особистість»

6.1 Розробка та впровадження системи виховних заходів, спрямованих на формування ціннісного ставлення до людини як вищої цінності.

6.2 Запровадження виховних заходів, спрямованих на усвідомлення моральних принципів, дотримання норм високої моралі.

6.3 Розробка та впровадження циклів класних годин: « Духовні цінності людини»

6.4 Проведення діагностики « Життєві цінності»

6.5 Розробка та впровадження системи виховних заходів, спрямованих на формування широкого спектру естетичних почуттів, розвитку творчих здібностей, естетичної культури.

6.6 Запровадження системи виховних заходів, спрямованих на формування належного рівня культури поведінки.

6.7 Проведення заходів, спрямованих на підвищення ефективності співпраці з батьками щодо підвищення рівня культурної освіти учнів (проведення екскурсій, прогулянок, поїздок до музеїв, театрів тощо).

7. « Я і мої таланти»

7.1 Анкетування дітей з метою виявлення їх здібностей та талантів.

7.2 Залучення дітей до роботи клубів та гуртків за інтересами.

7.3. Організація тренінгів з метою розвитку їх здібностей та талантів.

7.4. Залучення учнів класу до форм позакласної роботи гімназії, класу, позашкільних заходів.

7.5. Організація батьківського лекторію, щодо особливостей роботи з обдарованими та талановитими дітьми.

7.6. Залучення батьків до створення ситуації успіху для здібних та обдарованих дітей.

Очікувані результати:

- Розвиток високоінтелектуальної, свідомої особистості з громадянською позицією;
- здатність до самореалізації та прояву своїх можливостей у різних сферах життєдіяльності;
- спроможність свідомо контролювати результати своєї діяльності та рівень особистого розвитку;
- уміння досягати успіху та результатів шляхом наполегливої праці;
- творчість мислення;
- уміння самостійно критично мислити;
- вміння бачити проблему та знаходити раціональні шляхи подолання труднощів;
- здатність до самовиховання.

Використана література

- 1. Концепція загальної середньої освіти (12 – на школа) // Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки України. – К.: 2002. - №2. – С.2 – 22.**
- 2. Національна доктрина розвитку освіти України в ХХІ ст.// Педагогічна газета. – 2001. - №7. – С.2-3.**
- 3. Бачинська Є.М. Організація учнівського самоврядування в закладах освіти Київської області: Навчально – методичний посібник. – Біла Церква: КОШОПК, 2002. – 90с.**
- 4. Бех І.Д. Особистісно зорієнтоване виховання: Науково – методичний посібник. – К.ІЗМН, 1998. – 204с.**
- 5. Кузь В.Г. Основи національного виховання. – К.: 1993. – 134с.**
- 6. Костюк Г.С. Навчально – виховний процес і психічний розвиток особистості. –К.: 1989. –С.419 -420.**

Психолого – педагогічні дослідження

№п/п	Прізвище, ім'я, по батькові	статус	темперамент	характер	Стилі вирішення конфліктів	Вміння слухати людину	Д
1	Александрова Лілія	Лідер	Ф – М	Інтроверт	Співробітницт	Добре	П О
2	Горбаченко Руслан	Популярний	С – Ф	Інтроверт	Ухилення	Добре	В
3	Даценко Андрій	Популярний	Ф – х	Екстраверт	Компроміс	Високе	В
4	Зацний Владислав	Популярний	Ф – с	Інтроверт	Співробітницт	Високе	В
5	Індиченко Галина	Популярний	Ф – х	Амбіверт	Конкуренція Співробітницт	Добре	П Д
6	Кваша Яна	Популярний	С	Екстраверт	Компроміс	Задовільно	Б
7	Пльондер Дарина	Популярний	С – ф	Екстраверт	Компроміс	Задовільно	В
8	Смолова Вікторія	Популярний	Ф – м	Амбіверт	Співробітницт	Добре	В
9	Стоян Максим	Популярний	Ф	Інтроверт	Ухилення	Добре	В
10	Урчик Вікторія	Популярний	М	Інтроверт	Ухилення	Добре	В
11	Юхимець Богдан	Лідер	С	Екстраверт	Співробітницт	Високе	В
12	Короткова Дарина	Ізольована	Ф	Амбіверт	Компроміс Конкуренція Співробітницт	Задовільно	Б
13	Басилкевич Ярослава	малопопулярна	Ф	Амбіверт	Ухилення	Добре	П Д
14	Красовський Микола	малопопулярний	М	інтроверт	ухилення	Добре	в

Порт фоліо учня

1. Картка особистості.
2. Картка для батьків
3. Діагностична картка учня.
4. Соціально – педагогічна картка особистості.

Структура виховного плану роботи класного керівника Клюкової В.В.

1. Аналіз виховної роботи за минулий навчальний рік.
2. Завдання виховної роботи на новий навчальний рік.
3. Психолого – педагогічна характеристика класу.
4. Основні напрями діяльності та справи класного колективу.
5. Індивідуальна робота з учнями (мета, основні напрями, педагогічні засоби).
6. Робота з батьками:
 - 6.1. Напрями роботи:
 - вивчення сімей учнів;
 - педагогічна просвіта;
 - забезпечення участі батьків у життєдіяльності класного колективу;
 - педагогічне управління діяльністю батьківської ради класу;
 - індивідуальна робота з батьками;
 - інформування про хід, результати навчання, виховання та розвиток учнів.
 - 6.2. Традиційні форми роботи з батьками.
 - 6.3. Групові форми.
 - 6.4. Колективні форми.
 - 6.5. Інноваційні форми.

План виховної роботи з учнівським колективом

ВЕРЕСЕНЬ

Дата	Загальногінмазійний блок	Громадянсько-патріотичний блок	Оздоровчо-спортивний блок	Особистісно-творчий блок
1-8	1. Свято Першого дзвоника	1.Перший урок « Україна – європейська країна» 2.Рейн – ринг « Символи нашої державності»	1. Місячник безпеки руху дітей. 2. Бесіда « Дорога до гімназії від гімназії додому».	1. Випуск стін газет. „Спогад про літо. Здра гімназія.” 2.Органі-зація конкурсу стат екологічного змісту
10-15		Виховна година « Права та обов'язки кожного».	1. До Дня фізичної культури і спорту: військово-патріотична гра „Козацький гарт” 2. Бесіда « Ранкова зарядка за і проти»	
17 – 22		1.Турнір команд юних інспекторів-пожежників	1. Виховна година « Життя людини – найвища цінність».	1. Конкурс квіткових композицій „Подих осені”
24 - 29	1.До всесвітнього дня бібліотек. Акція „Моя улюблена книга в бібліотеці” 2. Фестиваль „Гімназія скликає друзів”	Виховна година «Підлітки мають знати свої права».	До всесвітнього дня туризму: конкурс юних туристів „Стежками рідного краю”	Година спілкування « пошуках прекрасного»

ЖОВТЕНЬ

Дата	Загальногінмазійний блок	Громадянсько-патріотичний блок	Оздоровчо-спортивний блок	Особистісно-творчий блок	Бл самовря
1-6	1. Концертна програма до Дня працівників освіти.	Виховна година « Відповідальність підлітків за свої вчинки»	1. Профілактика дитячого травматизму.	1. До міжнародного Дня музики. Мистецький салон „Спасибі, музико, тобі”.	1. Вибор президе гінмазій братств. 2. День самовря
8-13	1. Свято врожаю: виставка-захист осінніх композицій „Осінь - чарівниця”	1. ”Свято Покрови – свято українського козацтва”. Єдина виховна година.	1. Спортивні змагання до свята Покрови.	1. Конкурс юних художників „Чарівна палітра”.	
15-20		1. Трудова акція по благоустрою території гінмазії.	1. Рада профілактики „Проблеми формування здорового способу життя”.	1. Організація тренінгів за програмою „Рівний-рівному”. 2. Тиждень морально-естетичного виховання.	
22-27		1. До Міжнародного дня ООН. Ділова гра: „Відкрите засідання асамблеї ООН”. 2. Єдина класна година до річниці визволення України від німецько-фашистських загарбників.	1. Виховна година « Шкідливі звички». 2. Індивідуальні бесіди: « Куріння? Ні!».	Бесіда – тренінг « Вчимося бути толерантними».	Засіданн активу п Підведе підсумк роботи гінмазій конкурс версен жовтень
29-3.10	1. Підготовка та проведення свята „День гінмазії”.	Круглий стіл « Що означає бути людиною».	Бесіда « Як запобігти захворюванню очей».	Виховна година з батьками « Професії моїх батьків»	Сані година

ЛИСТОПАД

Дата	Загальногiмназiйний блок	Громадянсько-патріотичний блок	Оздоровчо-спортивний блок	Особистісно-творчий блок	Б самовр
5-10		1. День цивільної оборони. 2. До Дня української писемності: тематичні класні години, конкурс плакатів, свято легенд.	Виховна година «Казковий світ лікарських рослин»	Диспут «Хто сказав, що ми гірші».	Зас актив Дослі справл обов
12-17	1. До Дня студента: зустріч з випускниками-студентами вузів.	Виховна година «Шукай друга, а знайдеш – тримай».	Рейн – ринг «Цілющі рослини навколо нас».		1. Акц „Літер класно журна 2. До Д праців сільськ господ привіт шефів.
19-24		1. До Дня пам'яті жертв голодомору та політичних репресій: зустрічі з представниками громадських організацій.	Бесіда: «Профілактика простудних захворювань».	Виховна година «Діаманти нашої душі»	1. Інтеле гра „П себе”.
26-1.12		Інтелект – шоу «Подорож у країну природознавства».	1. Санітарно-профілактичні заходи серед учнів: зустрічі з лікарями, класні години. 2. Тиждень антиалкогольної та антинаркотичної пропаганди.	1. Осінній бал.	Сан годин

ГРУДЕНЬ

Дата	Загальногінмазійний блок	Громадянсько-патріотичний блок	Оздоровчо-спортивний блок	Особистісно-творчий блок	Б...
3-8		1. До Дня Збройних сил України: конкурс стройової пісні.	Бесіда «Інфекційні хвороби, що ти знаєш про їх запобігання»	Тест «Мое розуміння моральних цінностей»	1. Вечір відпочику „Нумо,
10-15		1. До Дня прав людини: тематичні класні години. 2. Зустріч з представниками міліції.	Індивідуальна бесіда « Чи виконуєш ти правила гігієни?»	1. Народознавча декада.	1. Підго до ново свята. 2. Підсу роботи класу з піврічч.
17-22	1. Акція „Прикрасимо свою світлицю”.	Виховна година: «Відповідальність підлітків за свої вчинки»	Бесіда правила з ТБ на новорічному святі.	1. Конкурс новорічних прикрас „Новорічне диво”.	Сані година
24-29	1. Новорічні свята.	Виховна година «Життя, людина – найвища цінність».	Бесіда з ТБ під час зимових канікул.		1. Попер підсумк конкур „Кращі учень” „Кращі

Основні напрями роботи з батьками

Термін проведення	Тема Батьківських зборів	Форма проведення	Тема Психолого – педагогічної Освіти батьків	Індивідуальна робота	Робота з батьківським комітетом

Вересень	Класні збори «Організація навчально – виховного процесу».	Круглий стіл	«Адаптація дитини до навчання в умовах гімназії»	Вивчення умов проживання та матеріального стану новоприбулих учнів.	Затвердження плану роботи.
Жовтень	Класні збори « Методи виховання підлітків у сім'ї».	Дискусія	«Психологічні та вікові особливості дитини» (психолог)	Тест для батьків « Ви і ваші діти».	Підготовка до свята «День гімназиста»
Листопад	Гімназійні збори « У людини є сонце, тільки на треба його гасити»	Конференція	День відкритих дверей. Правовий всеобуч для батьків.	З батьками та дітьми. «Мої права в моїй гімназії»	Перевірка стану навчання, відвідування, носіння форми.
Грудень	Засідання батьків. комітету. Зайнятість дітей під час зимових канікул.	Круглий стіл.	Допомога з питань труднощів у сімейному вихованні.	Відверта розмова « Як розуміти щастя дитини»	Підготовка до організації Новорічних свят.

Батьківські збори
«Стосунки в сім'ї».
(інформаційний блок)

Мета: допомогти батькам виховувати підлітків, як громадян, спроможних стати корисними державі, щасливими у власному житті; за допомогою анкетування визначити проблеми виховання сім'ї та шляхи їх розв'язання.

Обладнання: виставка книг:

1. Петровський А.В. « Діти і тактика сімейного виховання»
2. Сухомлинський В.О. «Серце віддаю дітям»
3. Лук'янов Ю.Е. «Якщо вашій дитині важко вчитися»
4. Миронов А.И. «Критичні періоди дитинства»

Форма проведення: за « круглим столом»

(Відверта, невимушена бесіда при обговоренні незвичайних ситуацій з підлітками).

Хід зборів

Як і раніше, вплив сім'ї на підлітка має вирішальне значення. Саме в сім'ї, де мають місце довіра і щирість взаємовідносин між батьками та іншими членами сім'ї, дитина відчуває свою захищеність, упевненість в собі. У сім'ї вона вчиться правильно ставитися до дорослих, однолітків і молодших дітей, правильно реагувати в нестандартних ситуаціях. В сім'ї вона відпочиває, дізнається про новини, отримує задоволення і радість. Близькість у відносинах з дитиною, не передбачає, що батьки повинні ділитися з нею особистими проблемами, які вона ще не в змозі осмислити. Деякі батьки, особливо самотні, дійсно встановлюють зі своїми підлітками-стосунки, подібні довірливим стосункам між друзями або колегами. Через самотність, незадоволення, депресію або інші проблеми самотні батьки часом просто не можуть ставитися до своїх підлітків не як до ровесників. Вони скаржаться підліткові на те, які вони самотні, нещасливі, пригнічені, як з ними несправедливо поводяться. Відбувається зміна ролей, коли дитина починає задовольняти психологічні потреби батька або матері. Така зміна ролей заважає природному розвитку підлітка, йому стає нестерпно важко

в своїй сім'ї, він втрачає відчуття безпеки і комфорту. З іншого боку, участь в обговоренні сімейних проблем, допомога батькам в роботі, взаємо підтримка в скрутних ситуаціях дає сильний поштовх в особистісному розвитку підлітка.

У кожному конкретному випадку батькам важливо розібратися, коли ви розділяєте з дитиною відповідальність за благополуччя сім'ї і гармонію ваших стосунків, коли ви перекладаєте свою відповідальність на неї і коли навпаки, ви берете її відповідальність на себе.

Підліток готовий зрозуміти вас і поспівчувати, коли ви погано себе почуваєте, він готовий потурбуватися про вас - купити і приготувати ліки, викликати лікаря. Під час хвороби не варто надриватися, готуючи їжу для його друзів в день його народження, підліток ціпком спроможний зрозуміти ситуацію і перенести свято. Однак, повністю перекласти турботу про стареньку бабусю або про немовля на плечі 13 річного підлітка не варто. Ви можете лише віддати йому частину обов'язків, які будуть для нього посилені, але які не будуть віднімати у нього весь вільний від занять час.

Іноді буває неймовірно важко визначити золоту середину у стосунках з дитиною, тим більше, що підліток часто неадекватно реагує на батьківські знаки уваги і турботи, прохання і вимоги, непослідовних своїх інтересах і поведінці.

Іноді підліток пустує і поводить як маленька дитина, іноді серйозний і розсудливий, як дорослий. Немає ніякого смислу соромити, підлітка за «дитячу» поведінку. Виявіть гнучкість у спілкуванні, в залежності від того, якому віку відповідає поведінка дитини: побавтесь і ним разом, ніби йому три роки, але вислухайте його міркування, наприклад, про можливості комп'ютера і обговоріть їх з ним, як з дорослим. Перепади в поведінці швидко минуть, але відчуття дитини, що ви розумієте і любите її залишаться.

У порівнянні з іншими віковими групами, підлітки особливо страждають від відчуття, що їх не люблять і не цінують в сім'ї.

Багато батьків просто не можуть повірити, що, незважаючи тепло і турботу, яку вони надають дітям, їхні діти не відчувають себе тими, яких люблять.

Ви повинні говорити підліткові про свою любов і обов'язково виражати її в діях. Підліток бачить вашу до нього любов і в тому, що і як ви говорите, і в тому, що ви робите, але ваші дії мають для нього першорядне значення.

Звичайно, вам не завжди подобається його поведінка. Але він повинен знати, що, навіть якщо ви не схвалюєте його вчинків, ви все одно любите його.

Якщо ви любите підлітка, тільки коли він виправдовує ваші очікування і відповідає вашим вимогам, він буде відчувати себе невдахою. Він буде упевнений в безперспективності будь-яких старань бути хорошим, тому що їх завжди виявляється недостатньо. Його будуть мучити почуття незахищеності, тривоги, низької самооцінки.

Іноді періоди похмурого настрою, замкненість і мовчання підлітка супроводжуються опором батьківській любові.

І буде помилкою тиснути на підлітка в такі моменти або розпитувати його.

Батьки ж часто гарячкують, відчувають неспокій або навіть У відчай, намагаються викликати підлітка на розмову наполегливими питаннями типу: «Як пройшов день? Що з тобою сьогодні трапилося? Чи добре ти провів час? А хто ще там був?». Таке розпитування здатне вивести з рівноваги будь-кого, хто не в настрої розмовляти.

Що ж робити? Замість того, щоб примушувати підлітка говорити, треба бути готовим вислухати його тоді, коли йому буде зручно або коли він вважатиме це можливим. Тоді ваша дитина впевниться в тому, що ви любите її і небайдужі до неї, навіть коли їй важко спілкуватися з вами.

Іноді буває не зайвим обійняти і поцілувати свого підлітка. Не треба робити це дуже часто, щоб він не відчув незручності. Але все ж є моменти, коли це цілком доречно: на прощання або після повернення підлітка з поїздки; коли трапляється що-небудь, чим дитина особливо пишається, як, наприклад, завоювання призу; коли ваш І підліток приходять до вас, глибоко ображений або страждає докорами сумління; коли його непокоять які-небудь інші проблеми. І, звичайно ж, буває так, що підліток, без будь-якої видимої причини, відчайдушно потребує ласки. Якщо ви готові дати йому це, ви проведете з ним

чудові хвилини. Однак ви завжди повинні уміти розпізнавати такі ситуації, хоча іноді це дуже складно.

Часто підліток робить надзвичайно тонкі натяки. Він може підійти до вас і заговорити на якісь поверхневі теми. Як правило, це і є ключ. В

такі моменти він виглядає дуже серйозним, зосередженим і зацікавленим в темі розмови, але насправді він далекий від неї. У цей час важливо бути терплячим. Ваш підліток намагається виграти час і подолати свої захисні реакції, щоб зважитись заговорити про важливі і значущі для нього речі. Будьте обережні, не поспішайте і не обривайте розмову, оскільки щ образить його і нанесе шкоду вашим відносинам. Якщо ви наберетесь терпіння і надасте йому стільки часу, скільки йому потрібно, розмова «ні про що» поступово переросте в серйозну бесіду про те, що його дійсно хвилює. Ви неодмінно повинні бути уважним слухачем, а це, погодьтеся, вимагає терпіння.

Хтось одного разу сказав: «Слава Богу, підлітковий вік - хвороба, яка згодом минає». Ми, батьки, повинні завжди бути поряд зі своїми підлітками в цей важкий і напружений період. Чим спокійнішими ММ будемо, тим імовірніше, що він пройде гладко і без ускладнень, і наші діти вийдуть з нього більш зрілими.

Література

1. Школа для батьків / В. Бондаровська, К. Бабенко, О. Возія нова та ін.- ПП „Заценко”.- Прим.- К.: 2006. – 338с.
2. Кон И.С. Психология юношеского возраста. – М. Просвещение, 1979.
3. Психология человека от рождения до смерти. – СПб.: Пройм- ЕВРОЗНАК, 2001. – 656с. (Серия „Психологическая энциклопедия”).

Матеріал для батьківських зборів

«ЯК ДОПОМОГТИ ДИТИНІ О ПЕРІОД ДОРΟΣЛІШАННЯ»

Мета:

- дати визначення цьому віковому періодові і вказати на зміни що відбуваються в житті підлітка;
- визначити роль і місце батьків у цьому про цесі й обговорити шляхи взаємодії в родині у формуванні і розвитку гармонійної особистості.

Наочне оформлення: на розсуд учителя запропонувати увазі батьків кілька ключових цитат на дошці з бесіди: «Вони (підлітки) тепер здаються нам схильними до надмірного, вони мають погані манери і не поважають авторитети, не шанують дорослих і проводять свій вільний час, збираючись разом і базікаючи одне з одним. Вони завжди готові суперечити своїм батькам, прагнуть привернути увагу під час бесіди, ненажерливі й мучать своїх учителів» (Сократ, написано більш ніж за 400 років до н.е.).

(Перед прочитанням цієї цитати попросіть батьків здогадатися, про який віковий період ідеться.)

Хід зборів

Кожна людина у своєму житті пройшла через перехідний, вік—критичний етап у процесі дорослішання, що іноді називають підлітковим періодом.

Незважаючи на те, що підлітковим періодом вважається проміжок життя молодшої людини з 13 до 19 років, це дуже приблизні межі. Тривалість перехідного періоду залежить від традицій культури, у якій людина живе, від фізіологічних особливостей організму також від того, коли він досягає своєї зрілості.

Перехідний вік—дуже бурхливий і повний несподіванок. Саме на цьому етапі відбуваються емоційні, соціальні і фізичні зміни, що шокують і доводять до відчаю багатьох невідготовлених батьків. Схожі почуття відчувають навіть ті батьки, що невтомно навчали своїх дітей, намагаючись застосовувати гуманні методи, засновані на любові і підтримці.

(У своїй бесіді я посилатимуся на деякі висловлювання з Біблії — це вічний скарб, що залишив Бог людям. І ніхто крім нього не знає краще наших здібностей, помислів і таємниць серця. Господь — наш Творець, творець Всесвіту. Тому ми можемо довіряти йому в такій відповідальній справі, як виховання.)

Ваша дитина може бути лише знаряддям у руках Бога, що хоче навчити вас покладати всі сподівання на нього, довіряючи йому найдорожче.

Підлітковий період — це лише перехід від дитинства до дорослого життя. Ви як мудрі батьки повинні закликати його (і себе) відкинути все дитяче і незріле у ваших стосунках. Але водночас не забувайте сіяти в серцях ваших дітей відповідальність, самостійність і незалежність.

(Перед тим як обговорювати, якими змінами супроводжується процес дорослішання, стимулюйте обмін думками між батьками. Нехай вони поділяться думками, які труднощі з'являються у спілкуванні з дітьми, зроблять екскурс у свій підлітковий період.)

Емоційні зміни Підлітки часто переживають гостре почуття незахищеності. Це відбувається, коли вони починають замислюватися:

—Хто я?

—Які мої цінності і переконання?

—Кого я справді повинен поважати?

—Що я можу робити добре?

Соціальні зміни

Підлітки часто переживають почуття неповноцінності. Для самоствердження молоді люди схильні шукати спілкування з рівними собі.

—Вони переносять свою відданість батькам на однолітків.

—Вони прагнуть більшої незалежності.—У них є інтерес до протилежної статі.

—Вони намагаються знайти нових друзів і увійти в молодіжну групу.

—їхній настрій, напрям думок і манера поведінки хиткі й легко змінюються.

Фізіологічні зміни

Підлітки можуть відчувати пригнічення і страх, коли помічають, що з їхнім тілом відбуваються якісь зміни. Це період статевого дозрівання, в результаті якого

організм підлітка стає готовим до продовження роду і який характеризується кардинальними фізіологічними змінами в організмі.

Поряд із природними ознаками формування зрілої особистості ви можете помітити радикальні зміни в поведінці вашої дитини. Цілком можливо, що вона перебуває під впливом поганих друзів або веде безладне сексуальне життя; можливо, неправильно або погано харчується, вживає алкоголь, курить. **Визначити, що відбувається з вашою дитиною, які дії потрібні від вас, батьків, вам допоможуть подані нижче ознаки :**

Уникає участі в сімейних заходах.

Потайний і нетовариський.

Сперечається і може висловлюватися різко, грубо.

Одержує явно низькі оцінки для свого рівня.

Пропускає уроки.

Не виконує домашні завдання, вигадуючи різні причини і виправдання.

Будь-які телефонні розмови відбуваються за закритими дверима

Не любить говорити про друзів.

Не запрошує до себе додому.

Не задоволений і обурюється всім, що обмежує його свободу.

Стає недбалим щодо свого зовнішнього вигляду і навіть неохайним.

Вдягається зухвало, робить незвичайну зачіску.

Уважні і мудрі батьки повинні бути готовими запобігти формуванню різних шкідливих звичок у дитини.

(Організуйте коротку дискусію на тему: «Які методи батьківського впливу ефективні для досягнення глибокої довіри і взаєморозуміння між батьками і дітьми?»)

Підсумок обговорення може бути таким:

- відверта розмова про негативні і неправильні вчинки вашого підлітка;
- рішучість обговорювати ситуації, що можуть викликати зниковілість;
- дати можливість випробувати на собі прямі наслідки поведінки підлітка;
- покарання (фізичне, психологічне);
- чи виявляєте любов у чеканні того, що це змусить його змінитися;

— м'яке наставляння, умовляння і молитва.

Деякі поради батькам щодо виховання і навчання:

З дитинства і до зрілих років, коли дитина залишає рідне гніздо, батьки залишаються авторитетом. Немає складнішої роботи, ніж бути батьками, але немає і більшої винагороди, ніж бачити, як дитина росте і процвітає в премудрості й любові. «Бути батьками — означає виростити дитину фізично і дати їй душевне і духовне виховання». «Батьки — це єдині і найперші вчителі дитини». «Слухай, сину мій, наставляння батька твого, і не відкидай заповіту матері твоєї» [Притчі 1:8].

Без сумніву, дитина набуває впевненості в собі під впливом батьківської любові. Способи продемонструвати вашу любов до дітей можуть бути різноманітними. Говоріть частіше, що ви їх любите, обіймайте, цілуйте. Якщо ви вважаєте, що такі ласки доступні тільки дітям, ви глибоко помиляєтеся. Дорослі діти мають не меншу потребу в цьому. Це обґрунтоване побоювання, але є чимало способів показати їм свою любов! Частіше організуйте виїзди на природу, на дачу, відвідування кафе і просто пішохідні прогулянки. Ви зможете перейнятися інтересами вашого сина або дочки, поділитися своїм життєвим досвідом. Це сприяє встановленню довірчих взаємин. Долучайте дітей до трудових сімейних заходів. Це допоможе дітям відчувати, що їм довіряють і цінують їх як серйозних партнерів.

Виявляйте глибоку цікавість до навчання ваших дітей. Допоможіть їм підготувати виступ або разом зробіть екскурсію складними математичними правилами. Успіху навчанні та інших справах підніме батьківський авторитет в очах дітей. Ви станете їхніми героями. Намагайтеся помічати позитивні зміни в характері дитини, не забудьте висловити своє схвалення.

Говоріть дітям, якими ви хочете їх бачити, і вони будуть такими. Заохочуйте дітей. Це зміцнює почуття власної гідності.

Проаналізуйте, як часто на запитання або прохання дитини ви відповідаєте: «Почекай, я зараз зайнятий (зайнята)».

Іще: не намагайтеся обдурити дитину. Можна обдурити шахрая, дурня, але дитину не обдуриш. Щоб стати героями, батькам не обов'язково бути ідеалами. Але від них потрібне смирення, терпіння і готовність учитися.

- Коли батьки пам'ятають про схвалення, любов, увагу, вчать відповідальності і виявляють батьківський авторитет, відбуваються дивні речі.
- Коли до дітей ставляться терпимо і справедливо, вони вчаться бути терпимими і справедливими до інших.
- Коли дітям навіюють впевненість у собі, вони вчаться бути спокійними й впевненими.
- Коли до дітей ставляться із замилюванням і похвалою, вони вчаться бачити добре в інших.
- Коли діти живуть в атмосфері правдивості, вони дізнаються, що таке справедливість.
- Коли дорослі схвалюють вчинки дітей, діти вчаться цінувати себе.
- Коли діти відчувають беззастережну любов, вони вчаться шукати любов у Богові та світі.

У цій бесіді мені хотілося звернути вашу увагу на труднощі, непередбачуваність підліткового віку й важливу роль батьків у вихованні духовно, фізично і соціально здорової особистості, а також запропонувати шляхи формування правильних пріоритетів і справжніх цінностей у житті підлітка.

Література

1. Школа для батьків / В. Бондарська, К. Бабенко, О. Возія нова та ін.- ПП „Заценко”.- Прим.- К.: 2006.- 338с.
2. Француза Дольто „ На стороне подростка” Перевод с французского. СПб., „Петербург – XXI век”. 1997 год.
3. Кон И.С. Психологические особенности подростка. /Возрастная и педагогическая психология: Учебник для студентов пед. Ин-тов. –М.: Просвещение, 1979.

Методичні рекомендації класному керівнику щодо поліпшення роботи з батьками.

Існують різні форми і методи роботи класного керівника з батьками. Застосовуючи будь - який метод, учитель мусить враховувати психологічні особливості вихованців, уміти слухати і спільно з батьками робити висновки.

У своїй практиці ефективно використовую деякі форми та методи, а саме:

- **університет педагогічних знань** – форма психолого – педагогічної освіти батьків. Ця форма роботи допомагає озброїти батьків необхідними знаннями, основами педагогічної культури, ознайомити з актуальними питаннями виховання із урахуванням віку, сприяє встановленню контактів батьків з громадськістю, сім'ї та школи, взаємодії батьків і вчителів у виховній роботі.

Форма організації занять в університеті педагогічних знань досить різноманітні: лекції, бесіди, практикуми, конференції для батьків тощо.

- **лекція** – це форма психолого – педагогічної освіти, що розкриває сутність тієї або іншої проблеми виховання. Найкращий лектор – сам учитель, який знає інтереси, проблеми та турботи батьків.

Метод спілкування під час лекції – невимушена розмова, задушевна бесіда, діалог зацікавлених однодумців.

- **педагогічна дискусія** – одна із найбільш цікавих форм підвищення рівня педагогічної культури. Відмінна особливість диспуту полягає в тому, що він дозволяє залучити всіх присутніх в обговорення поставлених проблем. Головний принцип диспуту – повага до позиції та думки будь – якого учасника. Темою диспуту може бути будь – яка суперечка, проблема сімейного та шкільного виховання, наприклад: « Вибір професії: чия це справа» тощо.

Рекомендації та поради щодо поліпшення роботи з батьками.

Сучасний класний керівник не повинен замикатись у своїх педагогічних судженнях, ґрунтуючись лише на власному досвіді. Доцільно залучати психологів, соціологів до групових форм анкетування, тестування учнів. А за наслідками психодіагностичної консультації класний керівник може запросити

батьків учнів. Під час такої розмови на фоні загальних вікових особливостей дітям слід показати їхні індивідуальні, потенційні можливості, які виявив вчитель під час спостережень, бесід з учителями – предметниками, вивчення результатів практичної діяльності своїх вихованців.

Розмова класного керівника з батьками має бути розмовою осіб, дуже зацікавлених долею дитини, з метою допомогти їй і захистити.

Для налагодження тісних контактів з батьками варто позбутися застарілої методики батьківських зборів, коли вчитель розповідає про недоліки, а батьки слухають. Класний керівник має триматися з ними, як радник і однодумець у справі виховання. Батьки повинні стати активним суб'єктом творчого педагогічного пошуку, сприяти глибокому усвідомленню ними сімейного виховання дітей. Саме сьогодні особлива увага звертається на творчий підхід класного керівника до напрямів своєї діяльності.

Анкета для учнів**«Ти і твої батьки»**

Щоб бути об'єктивним спостерігачем, класний керівник добирає відомості про сім'ї учнів шляхом паралельного анкетування батьків і дітей. **Мета анкетування** полягає в тому, щоб учитель-класний керівник міг оцінити емоційний фон сім'ї, ступінь сформованості сімейного колективу за оцінками виховання і батьків, ставлення до проблем кожної зі сторін.

Для дітей пропонується анкета:

Вчитель: Шановні діти прошу Вас відповісти на запропоновані питання.

Анкета «Ти і твої батьки»

1. Який склад твоєї сім'ї?

Бабуся Мати Вітчим Брат Дідусь Батько Мачуха Сестра

2. Чи пишаєшся своїми батьками?

Так

Частково

Іноді

3. Як проводиш своє дозвілля?

Займаюсь в гуртку

Займаюсь спортом

Відвідую кіно чи театр

Читаю художню та іншу літературу

Займаюся в музичній школі

Дивлюся телепередачі

Спілкуюся з друзями

4. Як часто ти проводиш своє дозвілля з батьками?

1 раз на тиждень

1 раз на 2—3 тижні

1 раз на місяць

1 раз на півроку

Майже завжди

Ніколи

5. Чому не проводиш дозвілля з батьками?

Не цікаво

Не маю вільного часу

Батьки не мають вільного часу

Вільний час батьків не збігається з моїм

6. Які стосунки між батьками?

Дружні

Напружені

Конфліктні

Не хочу говорити

7. Які стосунки у тебе з батьками?

Дуже добрі

Довірливі

Напружені

Конфліктні

8. Чи ділишся ти зі своїми батьками проблемами, радощами, незгодами?

Так

Ні

Не завжди

9. Чи розуміють тебе батьки?

Повністю

Частково

Не розуміють

10. Чи допомагаєш батькам, старшим членам сім'ї?

Так

Іноді

Ні

Немає потреби

11. Яка форма дозвілля до душі?

Спілкування з батьками

Проводити час з друзями

Читати

Займатися спортом

Танцювати

Дивитися телевізор

12. Чи знаєш ти, яку роботу виконують твої батьки?

13. Чи є в сім'ї власні традиції? Які вони?

Так

Ні

Деякі

14. Кому в сім'ї належить вирішальний голос?

15. Чи хотів би ти виховувати своїх дітей, так як тебе виховують твої батьки?

Так

Частково

Ні

З певними змінами

Вчитель: Дякую Вам за співпрацю

*Анкета для батьків**«Ми і наші діти»*

Вчитель: Шановні батьки Прошу Вас відповісти на дані запитання.

1.Склад вашої сім'ї...

2.Якому дозвіллю ви віддаєте перевагу?

Заняття спортом

Читання книг

Відвідування кіно, театру

Перегляд телепрограм

Сімейному колу

Зустрічам з друзями за столом

Відвідування кафе, ресторану

3.Як часто ви проводите дозвілля зі своїми дітьми?

Щодня

Щосуботи

Щонеділі

Ніколи

Іноді

Під час відпустки

При першій можливості

4.Яку сферу трудової діяльності ви рекомендували б для своєї дитини?

5.Які стосунки у вашій сім'ї?

Дуже добрі

Добрі

Не дуже добрі

Погані

6. Які стосунки особисто у вас з сином (донькою)?

Довірливі Спокійні Напружені Конфліктні

7. Як часто ваша сім'я збирається разом?

Щодня

Щонеділі

Зрідка

Під час сімейних свят

На дачі

Під час відпустки

8. Як часто ви буваєте в школі, де вчаться ваші діти?

9. Які труднощі ви відчуваєте у вихованні дітей?

Діти вас не розуміють

Діти не беруть до уваги ваших вимог

Вам не вистачає часу на спілкування

Не знаєте, як діяти в тому чи іншому випадку

Не знаєте, як реалізувати рекомендації вчителя

Діти роблять усе на зло

Не можете знайти спільної мови з учителями

10. Хто, на вашу думку, має найбільше займатися вихованням дітей?

Сім'я

Громадські організації

Школа

Вулиця

Трудові колективи

Учнівські колективи

Друзі

11. Перелічіть трудові обов'язки вашої дитини.

12. Чи достатньо, на вашу думку, вашого педагогічного кругозору для виховання власних дітей?

Так

Ні

13. Чи знаєте ви імена друзів і знайомих вашої дитини?

14. З яких питань діти розмовляють з вами відверто? Як часто?

15. Чи знаєте ви, де зараз знаходиться ваша дитина?

Знаю

Можу здогадуватися

Не знаю

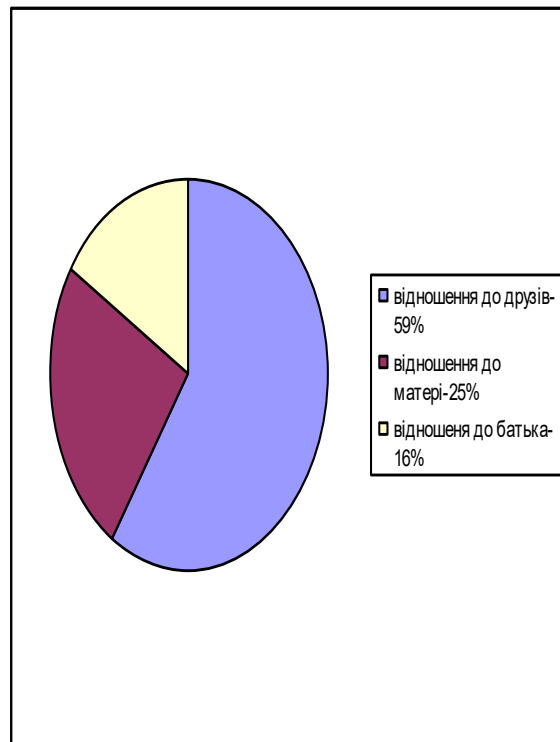
Вчитель: Дякую Вам за співпрацю

Результати вивчення міжособистісних стосунків учнів класу за період навчання у гімназії

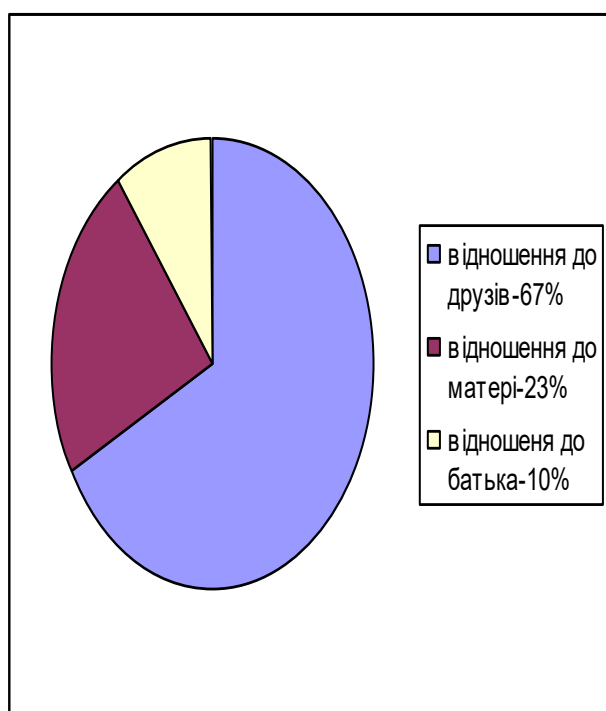
5 клас

6 клас

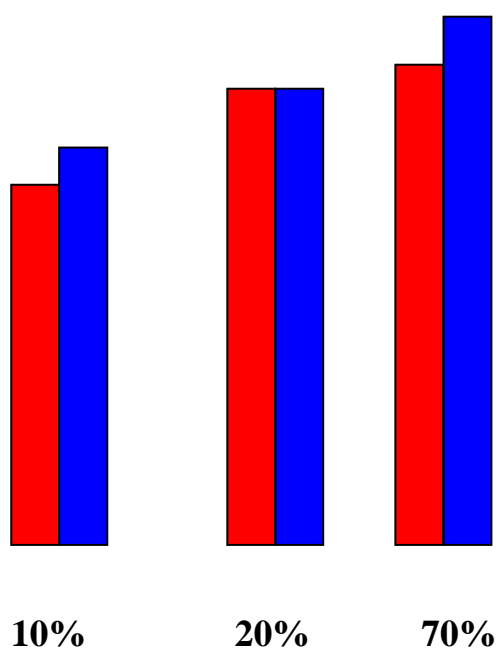

7 клас

Результат анкети
« Визначення особливостей взаємин у родині».

 - відповіді батьків
 - відповіді дітей

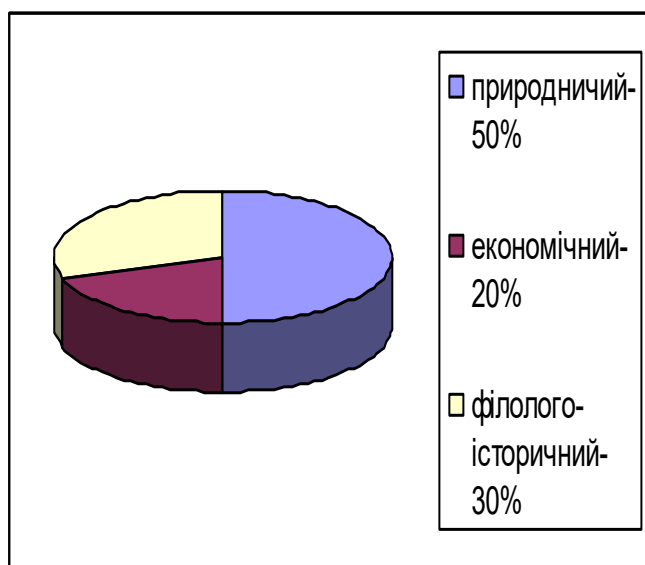
10%- Відповіді дітей на 2-3 б. занижують взаємини в родині ніж батьки.

20% - Відповіді дітей і батьків збігаються.

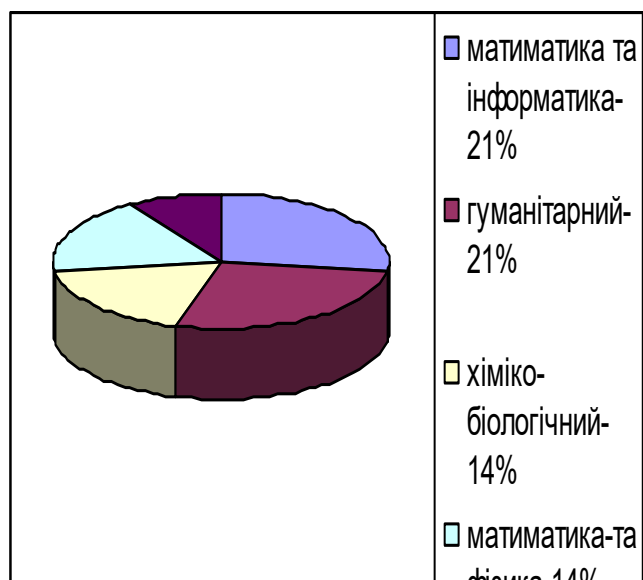
70% - Відповіді дітей завищують на 2 – 3 б. взаємини в родині ніж батьки.

Результати досліджень схильності до вивчення дисциплін

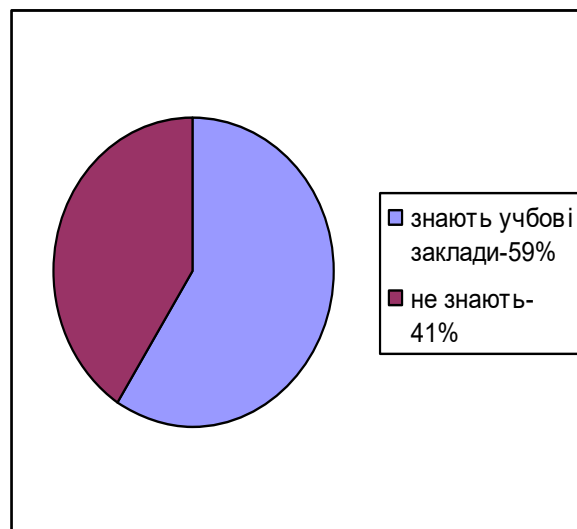
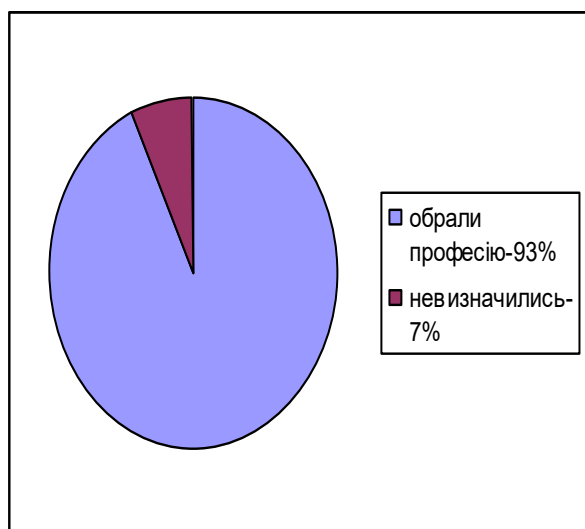
7 клас

8 клас

Результати діагностики профорієнтації

Сценарій свята „ У родинному колі”

(для учнів 5 – 8 класів)

Мета: продовжити формування уявлення про родину як про частину суспільства, про роль та місце родини в житті людини; розвивати уявлення про деякі умови благополуччя родини; виховувати шанобливе ставлення до батьків, старших та молодших членів родини; розвивати навички спілкування в сім’ї.

Наочне оформлення: сімейні альбоми; малюнки « Мій родовід», « Моя сім’я», плакат «Символіка родини»

Обладнання: магнітофон, мікрофон, трибуна, стелаж для виставки тощо.

Хід свята

Учитель: Добрий вечір, дорогі друзі, шановні батьки!

Я дякую Вам, що Ви сьогодні завітали на свято.

Ми всі зібралися щоб поспілкуватися і відпочити.

Я знаю що інколи не вистачає часу на спілкування з дітьми.

І не хотілося щоб з нами трапилося те, що з героями цієї сценки.

Сценка (заходить батько, бере газету, розвалюється на стільці і починає читати газети. До нього підходить син із щоденником)

Син: Тату, підпишіться, будь ласка, у щоденнику.

Батько: (здивовано) А ти що, вже в школу ходиш?

Син: Так, тату.

Батько: (роздратовано) І чому я про все дізнаюся останнім? В якому ж ти класі?

Син: У шостому, таточку.

Батько: (чухаючи потилицю) Як швидко плине час!

Учні: У нас сьогодні в класі свято,

І зустрінемо ми радо.

І гостей, і вчителів,

Заспіваєм вам пісні.

Тато, мама, сестричка і я,-
У нас дружна є сім'я,
Всі прийшли у школу разом,
Щоб побути з своїм класом.

Якби знали батьки наші,
Як ми готувалися,
То прийшли б усі до школи,
А не зазнавалися.

Так хотілося це свято
Провести з батьками,
Що вже місяць, як немає
Спокою у класі.

Дружні діти, дружний клас,
Дружні і батьки у нас,
І ми дружно вам тепер
Заспіваємо пісень.

Частівки

Наша хата, батько й мати-
Найрідніше це у нас,
А ще будем пам'ятати
Вчителів і рідний клас.

Якщо щось ми натворили,
Не зривайтеся на крик,
А візьміть організуйте
Нам екскурсію у цирк.

Зайняті ви всі у нас,
Та ми хочем дуже,
Щоб ця школа і наш клас
Вас здружили дуже.

Виховання – складна справа,
І щоб виховати нас,
Ви частіше йдіть до школи,
Дізнавайтесь, де наш клас.

Всім вам важко на роботі,
Та і нам не легше теж,
Всіх замучили турботи
Та інфляція без меж.

Все бы шло ну как по маслу,
Ну, не жизнь – малина,
Пока отец не взял однажды
В руки хворостину.

Наші рідні тата й мами,
Вам спасибі від душі,
Що в святковій цій програмі
Ви прослухали пісні.

Мы частушки вам пропели,
Хорошо ли, плохо ли,
А теперь мы вас попросим,
Чтоб вы нам похлопали.

Конкурс „Пантоміми”

Батьки – показують жестами якийсь предмет, а діти називають його.

Висновок: Батьки краще розуміють дітей, ніж діти – батьків.

Художній номер.

Ведуча: Шановна, дорога родина!

Так, саме родина, я не помиляюся. Бо всі ми, присутні в цьому класі, - це одна велика родина; батьки, діти, вчителі. Породичала нас усіх гімназія. Недарма ж у ній ми й сьогодні проводимо наше свято.

Ми ретельно готувалися до цього дня, аби ви відпочили. Забули про свої щоденні клопоти, пережили приємні хвилини і зрозуміли, хто ви для нас.

Ведучий: Ми до батьків сказати хочемо слово, сповнене ніжності й любові. Бо без батьків чого ми в світі варті?

Без маминої ласки і тепла,

Без батьківської строгості і жарту,

Без нашого родинного гнізда.

Учні: Я представляю плакат „Символіка родини”. Усі ці небесні світила це одна родина, сонце – жінка (мати), місяць – чоловік (батько), а зорі – діти. Голуб – символ миру, метелик – щасливе дитинство. Кожна дитина не небі має свою зірку, і коли людина народжується Бог її запалює, а коли вмирає, то з неба котиться її зоря.

Майже три з половиною тисячі років тому на кам’яних табличках, які отримав пророк Мойсей від Бога, були викарбувані слова: „ Шануй батька твого і матір твою, щоб добре тобі було та щоб довголітнім був ти на землі.” Вшанування батьків – один із найсвятіших обов’язків людини і неоплатний борг дітей. Батьки нас ростять, виховують, навчають добра, голублять, люблять, і як же їм не відплачувати пошаною, любов’ю, ласкою, допомогою?

Сімя – це пристань і гавань,

Сюди повертаєшся знов
 Із мандрів далеких і плавань,
 Тут вічно панує любов.
 Тебе тут завжди пам'ятають,
 Куди б ти не їхав, не йшов,
 На тебе постійно чекають
 Увага, турбота, любов.
 Сімейний вогонь палає,
 Теплом наповнивши дім,
 Хай тато маму кохає,
 Хай щастя не зраджує їм.

Художній номер.

Конкурс „ Ерудит”

Ведучий: Мати і батько – найрідніші, найближчі кожному з нас. Від них ми одержуємо життя. Батьки вчать нас людських правил, оживляють наш розум, вкладають у наші уста добрі слова. Образи батьків оспівані у віршах і піснях. І перше слово, яке вимовляє дитина. – це слово „ Мама”.

Ведуча: Можна у світі чимало зробити:

Перетворити зиму на літо,
 Можна моря й океани здолати,
 Гору найвищу штурмом узяти.
 Можна пройти пустелі і хащі,
 Тільки без мами не можна нізащо,
 Бо найдорожче стоїть за словами:
 „ В світі усе починається з мами.”

Молитва за матір. (на фоні музики „ Аве Марія”)

У мене – найкраща матуся,
 За неї до тебе, Пречиста, молюся.
 Молюся устами, молюся серденьком,
 До тебе, Небесна Ісусова Ненько.

Благаю у тебе від серця сльозами
 Опіки та ласки для любої мами.
 Пошли їй не скарби, а щастя і долю,
 Щоб дні їй минали без смутку і болю.
 Рятуй від недуги матусеньку милу,
 Даруй їй здоров'я, рукам даруй силу,
 Щоб діток зростила і вивела в люди,
 Щоб ними раділа й пишалась усюди.
 За це ми складаємо в молитві долоні
 До тебе царице на сонячнім троні.

Художній номер.

Ведуча: Мати доглядає дітей, порадє по господарству, а ось у батька зовсім інші проблеми і турботи. Ми навіть бачимо його рідше, ніж матір, бо він піклується не лише про нас, а про всю сім'ю. Щоб жили ми у достатку, не відчували ні в чому нужди, щоб у хаті було тепло, і на подвір'ї все до ладу, щоб землю обробити та ще й грошей заробити.

Ведучий: Татова любов до нас стримана. Недарма у народі кажуть, що дитину треба любити так, щоб вона про це не знала. Саме такою і є батькова любов.

Частівки. (хлопці переодягнені у дівчат)

Ох, відкриті ми дівчата,
 Не уміємо тужити,
 Без частівок веселеньких
 Нам і часу не прожити. Ух!

Вас із святом ми вітаєм
 Неповторним, зимовим
 І частівки проспівали
 Татам рідним, дорогим. Ух!

Всі науки ми пройдемо,
Все у нас удасться, -
Це тому, що татусі
З нами разом вчаться. Ух!

Татусі нам же читали
Про звірят усі казки,
А тепер самі читаєм
Про кохання та зірки. Ух!

Татусям ми побажаєм
Щастя, радості, весни,
Хай у школі не підводять,
Рідні дочки і сини. Ух!

Конкурс „ Впізнай дитину”

Художній номер.

Ведучий: Бабуся, бабуня, бабусенька!

Яке ніжне, красиве, лагідне, пестливе й тепле слово. А чому? Тому що бабуся – це мамина або татова мама. Отже , вона прожила на світі більше, уміє більше, знає більше.

Ведуча: Але ж кожна бабуся – ще і донечка, і мама... Дівчина, дружина, мати.

Бабуся – це довге життя жінки. Дай вам Боже, дорогі матері, подруги, сестри, дожити до віку бабусь, і навіть прабабусь, при доброму здоров'ї, ясному розумі, великій мудрості!

Свою бабусю знаю

Я з давніх, давніх пір.

Її обличчя любе,

Її ласкавий зір.

Замислиться бабуся,

Зажуриться на мить,

І знов, дивись. Сміється,
 Ласкаво гомонить.
 Та над усе на світі
 Сподобались мені
 Її ласкаві руки,
 Умілі та міцні.
 О, цій руці хорошій
 Робота неважка,
 Бо шиє. Варить, в'яже,
 Бабушина рука.
 Художній номер.

Ведучий: Ми хочемо, щоб у вас не лише сьогодні, а й завжди був хороший настрій, щоб кожен день вам додавав бадьорості, а наші слова подяки возвеличували ваші душі.

Ведуча: Ми щасливі, що сьогоднішнє свято відбулося, і ми змогли висловити все, що відчуваємо до вас. Свою повагу, шану, гордість, ніжність, відданість, любов. Але це лише слова, лише крапля в морі – наш обов'язок перед вами куди більший, і ми будемо намагатися показати це не лише на словах, а й на ділі. Ми хочемо нагородити вас медалями „За мужність і терпіння.”

Учитель: Спасибі вам, дорогі батьки, за те, що ви прийшли на наше сімейне свято, розділили з вашими дітьми найдорожче, що у нас є – радість спілкування. Хай у ваших сім'ях назавжди оселяться любов, повага і статок, а місточок доброти й любові між батьками та дітьми ніколи не переривається.

Література

1. О. Махаловська. Безмежно з дитинства кохаю красу свого рідного краю. Родинне свято. – К.: Шк.. світ, 2007. – 82 с.
2. Народознавчі свята / Упоряд.: Л. Шелестові, н. Чиренко. – К.: Шк.. світ, 2007. – 128с. – (б – ка „Шк.. світу”).

Сценарій свята
„ Презентація класу – родини”
(для учнів 5 – 8 класів).

Мета: Підведення підсумків роботи класу – родини, ознайомлення з діяльністю кожного учасника навчально – виховного процесу; розвиток художньо – естетичного напрямку виховання, творчих здібностей, естетичного досвіду.

Наочне оформлення: Клас святково прикрашений повітряними кульками, квітами. На стендах фотографії, малюнки учнів, виставка учнівських і батьківських робіт.

Музичне оформлення: „ Батько і мати”: музика Злотника, слова Крищенка; „ Вчать у школі” музика Шайнського, слова Пляцковського; народні пісні „ зелене жито, зелене”, „ З сиром пироги”

Обладнання: магнітофон, трибуна, стелаж для виставки, проектор тощо.

Хід свята

Учитель. Дорога класна родина! Шановні гості!

Сьогодні у нас надзвичайна зустріч. Клас-родина восьмикласників зібралася нині для того, аби підсумувати усе зроблене, представити присутнім гостям результати нашої спільної праці, поділитися успіхами, застерегти від невдач, показати, чого можна досягти спільними зусиллями.

Вся наша діяльність і співпраця спиралися на «Положення про клас-родину», де чітко визначені завдання для кожної ланки учасників навчально-виховного процесу: для учнів, батьків, учителів. Нас об'єднувала спільна мета: перетворити навчання в радісне для дитини заняття. Тому я, відчуваючи дружню підтримку батьків, спираючись на природне бажання дітей пізнавати світ, прагнула організувати наше шкільне і позашкільне життя таким чином, щоб уроки перепліталися зі святами, доповнюючи одне одного, щоб постійно звучали чарівна музика природи, рідна мова, щоб серце вихованців полонили захоплююча казка, національний обряд, народна пісня і весела гра.

Отже, сьогодні наша зустріч - це своєрідний звіт про те, чого ми досягли спільними зусиллями, чого навчилися, що уміємо й можемо.

1-й ведучий

На свято зібралась велика родина, Щоб струни бриніли у кожній душі. Хай радісний спів обійме Україну, Хай пісня, як вітер, не знає межі!

Виконується пісня «Без пісні нема України».

1. Хай пісня летить через ріки й поля

До кожного дому-родини.

Коли ми співаєм, радіє земля —

Без пісні нема України.

2. Хай щастя і злагода будуть у вас,

У кожній сім'ї і родині.

Родина свята, найдорожча для нас.

Без неї нема України.

2-й ведучий У нас — презентація! На свято

Гостей прийшло до нас багато

Тут тата, мами, і бабусі,

Прийшли до нас найкращі друзі...

Давайте разом заспіваєм,

Гостей бажаних привітаєм.

Звучить пісня «Зелене жито, зелене».

Зеленіє жито, зелене,

Холошії гості у мене.

Зеленіє жито, ще й овес.

„ Тут зібрався рід наш увесь. *(Двічі)*

3-й ведучий Родина, школа, клас — слова святі!

Вони назавжди в нашому житті.

І народилось надзвичайне свято:

Звітують діти, вчитель, мами й тата.

Сьогодні мова про родину-клас,

де дбаймо разом ми і повсякчас

про злагоду, і радість, і тепло,

щоб всій родині затишно було.

4-а ведуча Перше слово маю я.

В нас чудовий клас-сім'я.

Найщасливіші години —

як у зборі вся родина:

Розквітає в серці свято

від родинного багаття.

А з батьківського я дому

йду до школи, як додому.

Тут і там моя рідня:

Ось учителька моя,

Там бабуся, мама й тато...

І на друзів я багата.

Безперечно, я — щаслива,

Бо родина в мене — диво!

Шкода, часу малувато,

Могла більше б розказати.

1-й ведучий

Вас вітає восьмий клас.

14 у класі нас

Познайомившись сьогодні,

Нас згадаєте не раз.

Є у нас відмінники, є і хорошисти,

Є в нас безголосі, а є й голосисті.

Є тихенькі учні, а є й дуже шумні,

Є посередні, а є і розумні.,

2-й ведучий

Ми, скажу, не ликом шиті:

Добре вміємо трудитись.

Щоб всміхалися батьки,

Ми вчимося залюбки.

Хвалять нас старі й малі,
І директор, й вчителі.
От сьогодні, тут, на святі,
Ми представити всім раді
Тих, хто учиться відмінно,
Добре, старанно, сумлінно.

3-й ведучий

В нашій класі, як годиться,
Список учнів маєм.
І сьогодні ми за списком
Учнів представляєм.
(Учитель за списком в журналі зачитує ім'я та прізвище учнів,
ведучі представляють своїх товаришів).

1-й ведучий

Хто __ у класі не знає?
Дівчина розумна, ціни їй немає:
Працює, танцює, читає багато.
Пишаються донькою мама і тато.

2-й ведучий

— у нас бездоганний:
І сильний в навчанні, і друг дуже
гарний. А ще наш — талант
самородний.
В майбутньому буде артистом народним.

1 – й ведучий

Вродливу і юну _
Ми вам представляєм і щиро
бажаєм:

Хай на конкурсах краси

Завоює всі призи!

2 –й ведучий

У класі роботу самоврядування очолює вона.

Складає графіки чергування, організовує учнів до роботи.

Кожен у нас має можливість знайти собі справу до душі.

1 – й ведучий

Вогники готують

І сценарії друкують

Бо наш сектор – культмасовий,

Нудьгувати не дасть вам.

2 – й ведучий

Вони люблять малювати

І газети випускати

Редколегія у нас.

Все оформить вчасно й враз.

Всі разом.

Бо хто ми є?

Ми – восьмий клас!

Знають всі в гімназії нас!

Гімназійні закони – поважаєм!

Малюків – не ображаєм!

Уроки – вивчаєм!

На змагання – виїджаєм!

Прибираєм – чисто!

Виступаєм – урочисто!

2 - й в е д у ч и й

Всіх нас об'єднує тільки одне:

Мрієм, щоб в душах розквітло

добро.

Прагнемо дружно і весело жити,
Добре навчатись, родину любити.

Б а т ь к и

Будьте першими в науці
І високими душею,
Хай талант ваш розквітає
Під щасливою зорею.

3 - й в е д у ч и й

Ми вивчали рідну мову,
Нею чули колискову.
Тож, як рідних маму й тата,
Будем мову шанувати.

4 - й в е д у ч и й

А бувають і невдачі...
Не виходить в нас задача,
Й на диктантах, як на зло,
Нам, бувало, не везло.

1 - й в е д у ч и й

Де беруться помилки?
Хто секрет той знає?
Знають вчитель і батьки —
І нам помагають.

2 - й в е д у ч и й

Вони привчають на землі
трудитись,
Говорять нам: навчання — світ.
Учіться, діти, не лінуйтеся
вчиться —

Це древніх мудрий заповіт.

Б а т ь к и

Шануйте пісні калинові

І звичаї наших дідів,

Чарівні матусь колискові,

Дівочій замріяний спів.

Виконується пісня на слова Пляцковського, муз. Шаїнського «Вчать у школі».

1. Готуватись до занять,

Вміти добре рахувать

Вчать у школі, вчать

у школі, вчать у школі.

Скільки буде двічі два,

Як склади з'єднать в слова

Вчать у школі, вчать у школі,

вчать у школі. *(Двічі)*

2. Не запізнюватись в клас,

Завдання робить щораз

Вчать у школі, вчать у школі,

вчать у школі.

Щоб дорослих поважать

І малих не ображать,

Вчать у школі, вчать у школі,

вчать у школі. *(Двічі)*

3. Гарні книжки вміть читать,

Щоб про все на світі знать,

Вчать у школі, вчать у школі,

вчать у школі.

Чесність змалку берегти,

До людей з добром іти

Вчать у школі, вчать у школі,
вчать у школі. (Дівчі)

4 - й в е д у ч и й

Пісня-жарт. А своє діло
Робим дружно, дуже вміло,
Щоб як яблунька в саду,
Квітла школа на виду.

Учитель знайомить присутніх з роботами дітей і батьків, що представлені на виставці,
розповідає про спільні сімейні захоплення, про здобутки окремих родин.

1 - й в е д у ч и й

Починаються заняття, як завжди, уранці,
А закінчаться уроки—спішимо на танці.
Виконується танець «Україночка».

2 - й в е д у ч и й

Фізкультура всім потрібна.
Спорт — неначе друг, нам рідний.
Джерело здоров'я — гра...
Любим вас! Фізкульт — ура!

3 - й в е д у ч и й

Бігати й стрибати вмієм
Навіть вище голови.
Футболістів ми гелієм.
Ось на них погляньте ви.
В нас вони, як вітер в полі,
М'яч ганяють вдома, в школі...
Виростають новою
Зміною чудовою.

4 - й в е д у ч и й

Праця і пісня — великі дві сили.
Вони притаманні і нашій родині.

Гарно співають бабусі і мами,
Співає учителька разом із нами.

Навчилися в родині пісень ми
багато

І будем завжди на радість співати.

1 - й ведучий

Дружні діти, дружний клас,
Дружні і батьки у нас.

Виступ батьків (про ремонт класу, про роботу батьківського комітету, про організацію дозвілля, про згуртованість батьківського колективу).

2 - й ведучий

На свято кличемо батьків

І щиро нень вітаємо

І цілі гори пиріжків

У свята ми з'їдаємо.

А пиріжки такі смачні,

Що прямо тануть в роті...

Гостей припрошуємо до них

Сьогодні у господі.

Діти пригощають гостей пиріжками і виконують пісню «З сиром пироги».

1 - й ведучий

На перервах їмо трохи,

Щоб не спати на уроках,

Щоб набратися нам сил,

У їдальні — гарний стіл.

Кожен їсть тоді, що хоче,

А до їжі ми охочі!

За отой наш «ресторан»

Красно дякуємо кухарям!

2 - й в е д у ч и й

Є традиція в родині —

Відзначати іменини.

Іменинників вітаєм,

Щастя, успіхів бажаєм.

. Те, що ми самі змайструєм,

Іменинникам даруєм.

А коли ми їх вітаєм,

То й пісні для них співаєм.

Б а т ь к о

Про всіх прекрасні знайдено слова

І сказано прекрасного чимало,

Та слово тут про того ще нема,

Без кого б оце свято не звучало.

М а т и

Ви — учитель мудрий, справедливий.

Хто вчився у вас, дуже щасливий.

Даруйте і далі знання нашим дітям,

Несіть їм сердечний вогонь доброти.

Покликання Ваше — найкраще
на світі, Бо кращого годі під сонцем знайти.

Д и т и н а

Хоч іноді, як пустуни маленькі,

Бува, здійсмаємо у класі галас, сміх,

Та хилимось до Вас, немов доньки,

Бо знаємо, що нас Ви любите усіх.

3 - й в е д у ч и й

В щасливі і тяжкі години —

Куди б життя не простелило шлях —

Незгасне вогнище родинне,

З дитячих літ запалене в серцях

Виконується пісня на слова Крищенка та музику Злотника «Батько і мати».

4 - й в е д у ч и й

Ну, от і все. Родинне свято, як урок.

Промчало швидко. Пам'ять заясніла

В родиннім колі зробіть наступний крок,

Хай вам дорога стелиться щаслива

Хай світить сонце, в руняться жита

На многії і многії літа...

Література

1. Буган Ю.В., Тимчишин О.І., Борисик С.В. Шкільні свята та розваги. –

Тернопіль, 1996.

2. Буган Ю.В., Тимчишин О.І., Струганець Б.В., Марушій О.О. Шкільні свята та розваги. – Тернопіль, 1998.

Свято 8 Березня.

„Мама – символ добра на землі”

(Сценарій свята, присвяченого мамам, бабусям, дівчаткам).

Мета: виховувати глибокі почуття любові до батьків, шанобливе ставлення до матері та інших членів сім'ї; сприяти розвиткові творчих здібностей дітей, формуванню основ естетичної культури.

Наочне оформлення: святково прикрашений клас, газета «Мама моїми очима»

Обладнання: магнітофон, мікрофон, трибуна тощо.

Хід свята

Вед. Мама... Це найтепліше, найсвятіше слово для кожної людини. Мама – це символ любові і доброти, ласки і ніжності, найвірнішого кохання. Тому найтепліші, найщиріші слова присвячують поети і письменники матерям і образу матері як вічному уособленню безкорисливої любові і відданості.

Вед. Святішого нема мені,
Ніж добрі напуття.
Уроки перші мамині –
Вони на все життя.
Не вихлоп тимчасовості –
В них мудрість всіх століть:
І треба доню жити.

Людині, чия любов не знає меж, хто найбільше нас любить – мамі – присвячуємо сьогодні свято. Приказка каже, що мати держить хату за три кути, а батько за один. Усі клопоти по дому, більша частина праці, виховання дитини – все спочиває на плечах матері.

Вед. Вона для добра своїх дітей віддає усе: сльози, здоров'я, серця свого не жаліє дитині для її добра.

Мати – це той вогонь, який зігріває хату щирою любов'ю, єднає всіх членів родини. Дорогі мами! Ми сьогодні шлемо вам щирі наші вітання й побажання.

Пісня.

1 учень

Радість усмішка довкола
І зелений, багряний цвіт.
Шлем Вам, наші рідні.
Любі, добрі мами,
Всім дитячий наш привіт.

2 учень

Спасибі вам, рідні мами,
Що ви тут сьогодні з нами!
До вас наше перше слово:
-Матусі! Будьте здорові!

3 учень

Просте. Звичайне слово «Мама»
А скільки ніжності й тепла!
Якщо всі ласки їх зібрати,

Не буде міри їм числа.

4 учень

Снилось мені ясне сонце,
Що в хаті світило,
А то так моя мама
Дивилася мило.
Приснивсь мені легкий вітрик,
Що пестив колосся,
А то мені моя мама
Гладила волосся.
Снилась мені ягідочка.
Як мед солоденька,
А то мене цілувала
Мама дороженька.

5 учень

Чи є в світі щось світліше,
Як мамині очі,
Що все зорять за дітками.
Вдень і серед ночі?

6 учень

Чи є в світі що миліше.
Як мамині руки,
Що працюють для дитини
Щиро, без принуки?

7 учень

Чи є в світі що дорожче,
Як мама кохана,
Що трудиться для дитини
До ночі від рання?

8 учень

Чи є в світі що щиріше,
Як серденько мами,
Яке б'ється для дитини
Днями і ночами?

9 учень

Коли б хто у світі підрахувати міг
Всі сльози материнські на землі,
Коли б хто біль, що знала кожна мати,
Розкласти міг на часточки малі,
Напевне, всім удосталь би дісталось.
Аби ж то кожен витримати зміг.

10 учень

Шануймо ж наших матерів!
Не забуваймо! Адже й наші болі
Приймають матері в свої серця.

Аби у нас була щаслива доля
Від самого початку до кінця.

11 учень

Найкращі дні для наших матерів
Це, дні, коли щасливі їхні діти.
Від нас залежить, скільки таких днів.
Ми можемо для матері зробити.
Даруймо ж радість нашим матерям,
Бо їм турбот і горя вистачає.

12 учень

З 8 Березня мам привітаємо,
Щастя – долі усім щиро побажаємо.
Тепло й весело у цей весняний час.
Мами наші рідні, ми вітаєм Вас!

Танець

Інсценізація „Домашній твір”

Автор

Вітько- бідак страждає так, аж дригає ногами.
Він за столом, він пише твір „ я помагаю мамі”
Старанно олівець гризе та супить брови грізно,
Але нічого, хоч умри, до голови не лізе.
Та ось тихесенько зайшла в його кімнату мама.

Мама

Вітюнь, будь ласка, в магазин
Сходи за сірниками.

Син

Ідея

Автор

Вигукнув синок

Син

Ну і морока! Сама іди. Я твір пишу роблю важкі уроки.

Автор

І мама вийшла, а Вітько швиденько пише в зошит.

Син

„ Я в магазин завжди ходжу, коли мене попросять..”

Автор

Хвилин за десять мама знову з’являється у дверях.

Мама

Вітюнь. Картопельки начисть, а я зварю вечерю.

Син

Сама начисть!

Автор

Кричить Вітько. Та так, що ледь не лопне.

Син

Я твір пишу. Я – зайнятий! Сама вари картоплю!

Автор

Виходить мама, а синок писати знов сідає.

Син (пише)

„Я мамі сам варю обід, вечерю та сніданок”.

Автор

Радіє син.

Син

Не твір, а люкс, оцінка буде гарна.

Автор

А геть не думає про те, що він радіє марно.

Син

Бува не раз, ми скажем прямо,

Що через нас сумують мами,

Тож всі сьогодні просим вас

„Пробачте, любі мами нас!

Автор

Ми всі любити будем

Хороших мам своїх

Допомагати їм будем всюди

І завжди будем слухати їх.

Мама

Ми любимо наших мам сердечно

І нам Віддячують вони

Під їх крилом Усім безпечно,

Нам сняться безтурботні сни.

Заспівай мені, мамо моя,

Як бувало колись, над колискою.

Буду слухати, слухати я

І стояти в замрії берізкою.

Танець

1 учень

Мамо, нене, хороша, ласкава –

Ці слова я мовлю залюбки.

Вірші складають діти не для слави

І пишуть для тебе такі ось рядки.

2 учень

Вона посварить, і покарає.

І приголубить над усе.

І кожен матінку чекає –

Вона гостинець принесе.

Вона нас всіх за руку в школу

Колись уперше привела.

Ясну усмішку світанкову

Нам на дорогу всім дала.

3 ученьЙдемо тепер ми буйним рястом,
Вчимося жити і читать.

Від всього серця долі й щастя,
Ми щастя мамам хочем побажать.

4 ученьМамо, матінко, матусю!

Я схиляюсь до ваших ніг,
Я маленька ваша частинка,
Радість ваших напружених днів.

5 учень

Світло ваших очей безсонних,
Свіжий подих п'яної весни,
Доброта ваша, мамо, бездонна,
Колисала дитячі сни.

Ми зростали у вас біля серця,
На долонях ваших мужніли,
Ви для нас засвітили сонце,
Щоб життя воно вашим горіло.
Інсценізація „Українські бабулі”

Вед. Рід наш – з кореня верби,

Не шукай древніше знаті:

На фамільному гербі

Ми карбуєм вічне – мати.

Ненька – всьому початок. Усе прекрасне в людині від променів сонця і молока матері – ось що наснажує нас любов'ю до життя.

Мати тримає на руках свою дитину. Малюк пригорнувся до її рук, вбирає в себе їх тепло, і добре йому біля матусі, і нема нічого страшного йому на світі. Біля маминих рук. Біля її слова і тепла дитина стане великою і сильною, стане часткою свого народу.

Вед. Маму називають берегинею народу свого, всього того. Що передає він із покоління в покоління. Це означає, що вона оберігає його, леліє. Живе поруч з вами все життя. Віддає нам своє серце і душу. А ще задумувалась, ненька над майбутнім своєї росинки. Мовби сива любов син рідну землю, пам'ятав своє коріння, вертав до рідного порогу. І та материнська мудрість передавалася із покоління в покоління.

- Чи знаємо ми, відкіля походить наше коріння. Звідки родом наші прабабусі, як вони жили, чим займалися?

- Так знаємо, ми всі намалювали своє дерево родоводу. А я хочу і розповісти про свій родовід.

1 учень Моя бабуся люба, гарна й мила

Вона найкраща від усіх людей,

І хоч вона вже трохи посивіла,

Але так щиро любить нас – дітей.

2 учень Дай, бабусю, поцілую,

Сивину твого волосся,

Теплим диханням зігрію

Снігом вибілені коси.

З учень

Скільки в бабусеньки з нами турбот!
 Варить бабуся нам добрий компот
 Скільки в турботах її різних умінь
 Рідна бабусенько, сядь, відпочинь!
 Інсценізація „ Урок фізкультури”

Вед.

Материнські руки...Вони завжди в роботі: перуть білизну, прасують, шують, в'яжуть, печуть смачні тістечка. Їм ніколи скластися докупи, щоб ми подивились, які вони, мамині руки. Та ніхто так не зігріє, не попестить, не приголубить, як добра і лагідна мамина рука.

Дівчина.

Вдивляюся у ці невтомні руки,
 В оці любові ніжні два крила...
 Матусі руки. Невсипущі руки,
 Джерельця щедрі вічного тепла.
 У них – безмежжя запашного поля
 І неба чистого незайманий зеніт,
 Моя щаслива світанкова доля
 І мрій крилатих звихрений політ.
 В них – веселкові сонячні заграви
 І весен світлих росяний цвіт.
 В розкриллі рук матусиних ласкавих
 Вмістивсь увесь бентежний, юний світ.

Танець

Вчитель

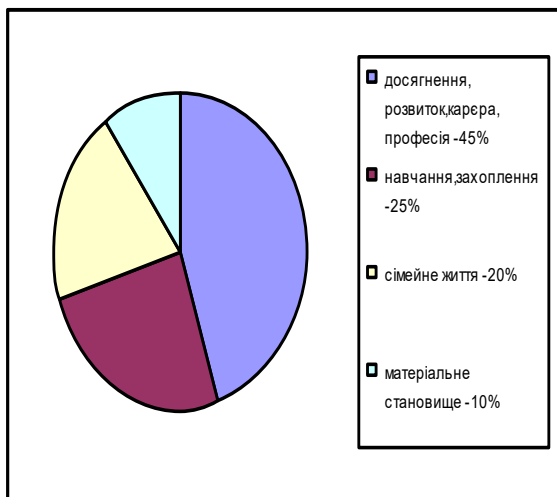
- А чи знаєте ви, діти, руки своїх мам, бабусь. Чи можете впізнати їх серед інших?
 (Із зав'язаними очима діти впізнають руки своїх мам, бабусь)
- Конкурс – вікторина для мам.
- Який колір подобається вашій дитині?
- Яка страва найбільше подобається Вашій дитині?
- Ким мріє стати Ваша дитина?
- Який навчальний предмет найбільше подобається дитині?
- Дорогі мами! Ваші діти люблять вас і бажають вам усього найкращого, Свої теплі слова вони помістили на хмаринках біля ваших фотографій. Нехай ці хмаринки будуть завжди такими світлими та легкими, як сьогодні, й ніколи не закривають сонечка.
- А зараз вітання нашим дівчаткам. У виконанні хлопчиків „Козацьке весілля”

Література

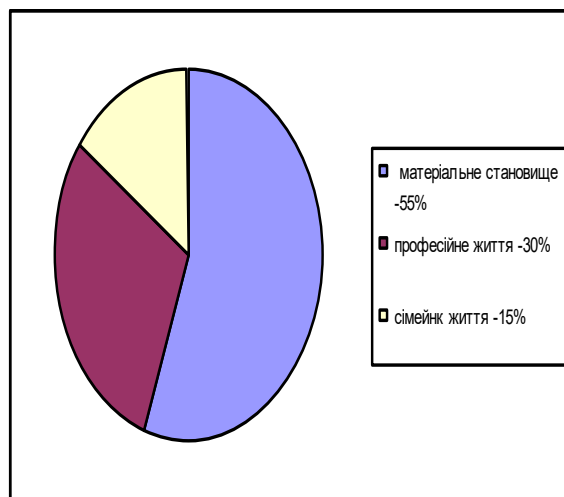
1. Народознавчі свята / Упоряд.: Л.Шелестова, Н. Чиренко. – К.: Шк.. світ, 2007. – С.97.
2. Сценарії масових заходів. Укл. Зінкевич Л.С., Ярець Л.В. – Тернопіль: Астон, 2002. – 172с.

Результати досліджень потреб гімназистів

Старші класи

Середні класи

Результати досліджень
«В чому ти вбачаєш сенс життя»

